

культура

щоп'ятниці

22–28 квітня 2016 р.

і життя

Скульптор-будитель

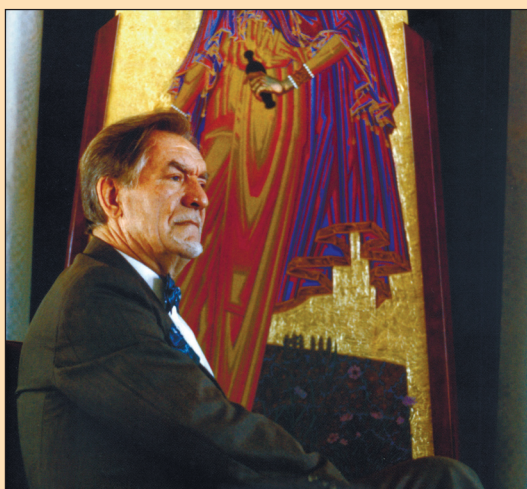
стор. 8

Другий фронт АТО

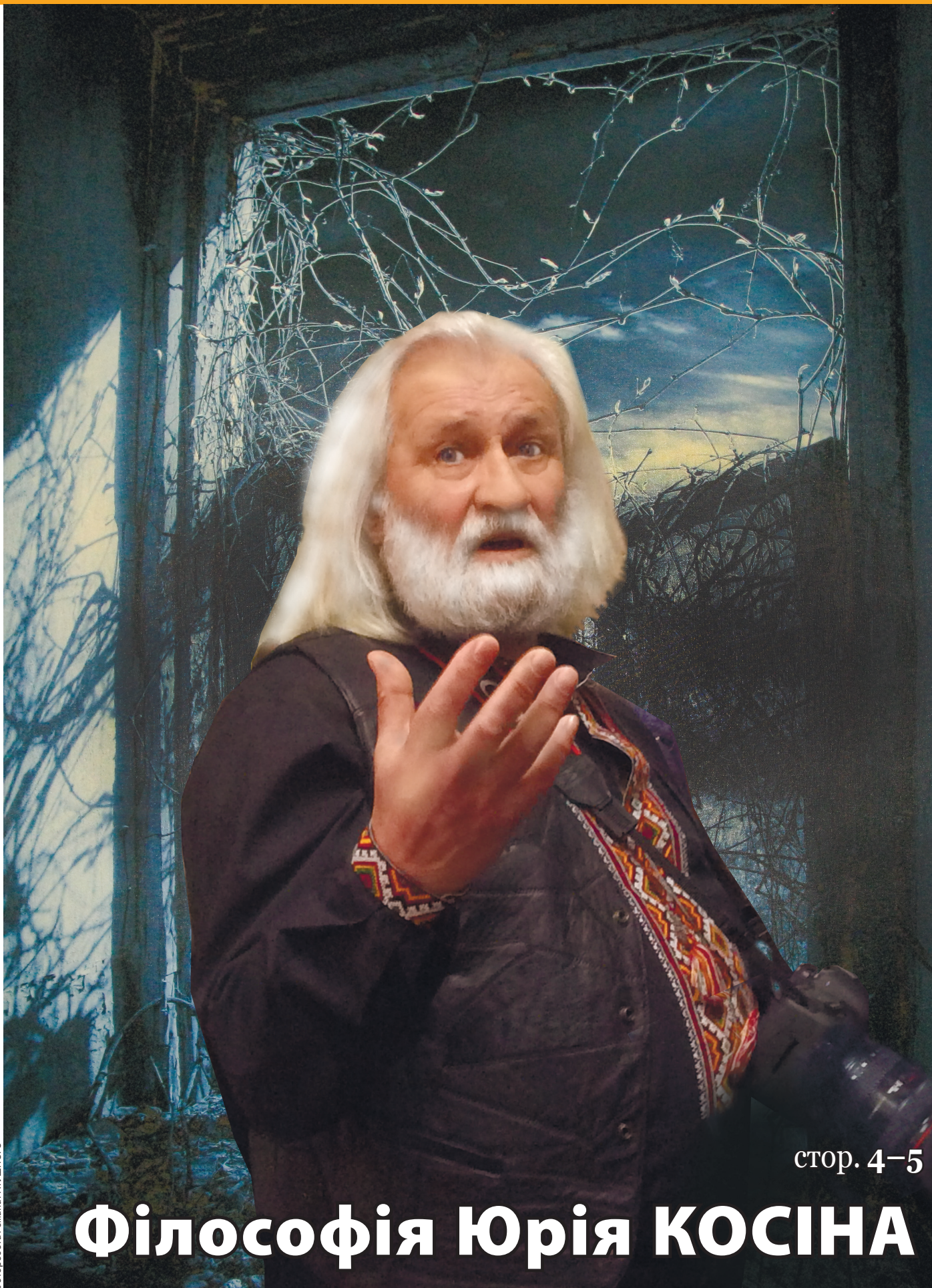

стор. 6-7

«Світ барв в іконі...»

стор. 15

стор. 4–5

Філософія Юрія КОСІНА

Фотобобота Романа РАТУШНОГО

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

актуально

■ ПЕРЕМОГА ЮНОЇ ПІАНІСТКИ

10-річна піаністка Христина Михайличенко виграла престижний міжнародний конкурс Mercè Maestro. Про це на своїй сторінці у мережі Facebook повідомила мати піаністки Наталія Михайличенко.

«Понад 40 учасників у групі "А". Конкурс у два тури. До другого туру пройшло 15 дітей віком до 11 років, і вже всі – лауреати міжнародних конкурсів, які приїхали у європейську столицю продемонструвати національну музичну академічну школу. Друзі, аплодуйте, Україна перша!» – написала пані Наталя.

Згідно з умовами конкурсу, переможці в групі «А» отримують приз у розмірі 200 євро. Сім'я Михайличенків переїхала до Києва з окупованого Криму. Свій перший приз Христина отримала у п'ять років, а минулоріч виграла міжнародний конкурс піаністів у Нідерландах.

Христина МИХАЙЛИЧЕНКО

■ БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ВОЇНА

Триває ініційована Міністерством культури України у березні 2015 року всеукраїнська акція по збору книжок до бібліотек військових частин Збройних сил – «Бібліотека українського воїна». Мета цієї акції – сприяти бойовому духу та підтримати патріотизм українських військ, надати можливості для самоосвіти та змістовного дозвілля.

Із початку цього року до акції долучились близько 800 бібліотек, понад 30 громадських організацій і видавців та більш як 1000 користувачів бібліотек, авторів, волонтерів, небайдужих жителів міст і сіл України. Загалом за цей час зібрано 11 449 книг, які були передані до 5-ти бібліотек гарнізонних будинків офіцерів Збройних сил України, 27-ми бібліотек військових частин ЗСУ та 44-ї окремої артилерійської бригади (м. Тернопіль), а також до бібліотек військових шпиталів і військкоматів, до бібліотеки Воєнно-дипломатичної академії імені Є. Березняка (м. Київ) та Нововолинського центру допомоги військовослужбовцям (м. Луцьк).

13 бібліотек, учасниць акції, за допомогою волонтерських організацій передали книги безпосередньо у зону АТО до військових частин та шпиталів для формування польових бібліотек.

Переважна кількість зібраних книг – це видання з історії Української держави, Збройних сил та культури нашої країни, а також видання вітчизняної та зарубіжної художньої літератури.

На початку цього року бібліотеки з різних регіонів України взяли активну участь у поповненні фондів бібліотек, які опинилися у зоні ведення АТО. Так, Одеська національна наукова бібліотека передала понад тисячу книг до бібліотек Донецької та Луганської областей, бібліотеки Полтавської області зібрали книги для поповнення фондів Слов'янської ЦБС Донецької області тощо.

Коллективу Мінкультури представили новопризначеного міністра Євгена Нищука

15 квітня віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко представив колективу Міністерства культури України новопризначеного міністра культури України Євгена Нищука.

На зустрічі був присутній віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко, який очолював відомство з 2 грудня 2014 року до 14 квітня 2016 року.

Віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко, представляючи Євгена Нищука, відзначив, що для Міністерства культури є великим позитивом те, що його очолить людина, яка чудово розуміє роботу відомства і проблематику галузі.

«Я бажаю новому міністру натхнення, бажаю всім

Представлення міністра

вам досягнути нових висот і щоби справді українське слово, українська пісня, українська музика, український кінематограф були на найвищому рівні, щоби про них усі знали, всі чули і відчували,

й у першу чергу – наші співгромадяни, які є частинкою української нації, української культури. Тому, Євгене, Вам усього найкращого на новій посаді!» – сказав Павло Розенко.

Під час зустрічі з усім колективом Міністерства культури Євген Нищук подякував за теплі слова і побажання, а також висловив сподівання, що сфера культури посяде одне із найважливіших стратегічних напрямків роботи Уряду:

«Дуже часто в суспільстві піднімалося питання щодо доцільності існування Міністерства культури як державної установи. Те, що Міністерство збережено, є великим плюсом. І я переконаний, що ми разом з вами подальшою своєю роботою доведемо, що це відомство справді може допомагати митцям реалізуватися, презентувати й об'єднувати країну. І буде саме тим фактором, який доведе, що культура є однією з основ формування суспільства».

Кордони потрібно стерти!

19 квітня міністр культури України Євген Нищук провів робочу зустріч з експертами культурного середовища, громадськими активістами у сфері культури, представниками державних та недержавних культурних інституцій.

Зокрема, до дискусії долучилися Олена Правило з «Конгресу активістів культури»; соціальна інноваторка, засновниця платформ «Спільнокошт» та «Велика ідея» Ірина Соловей; Наталія Кривда та представники Реанімаційного пакету реформ «Культура»; Катерина Чуєва з Національного музею

мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків; Ігор Пошивайло з Національного музею Свободи/Музею Майдану; представники Мистецького Арсеналу Антон Дробович та Аліса Ложкіна; галерист Павло Гудімов; народний депутат України, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності Ірина Подоляк та інші.

Під час розмови було обговорено ряд актуальних нині для культурної галузі тем. Серед іншого були підняті питання щодо розробки закону про основні напрямки культурної політики та створення українського Фонду культури; впровадження програми мобільності для митців та

підтримки міжрегіональних проектів; адвокації ролі культури перед суспільством; культури як двигуна економіки та культурної дипломатії.

Обговорили також і ряд важливих тем, що стосуються охорони пам'яток та культурної спадщини, зокрема – створення віртуальних списків базової мережі закладів культури, реєстру рухомої і нерухомої культурної спадщини тощо.

«Розпочався активний продуктивний діалог із громадським сектором, що дає відчуття великих перспектив, – сказав на зустрічі міністр культури України Євген Нищук. – Певен, такі кроки допоможуть почати ліквідувати кордон

між так званою офіційною, державною та неофіційною культурою; треба заліковувати цей розрив, вони мають бути зрівняні у правах, адже саме це допоможе зшити країну».

У рамках дискусії розглянули і шляхи реорганізації самого Міністерства культури України таким чином, щоб у ньому працювали управління стратегічного планування та креативних індустрій; підняли питання створення Ради міністра та бюджетної комісії у МКУ. Учасники зустрічі домовились про координацію дій, подальшу комунікацію та опрацювання й оприлюднення загального списку пріоритетів.

редактор
Любов ЯКИМЧУК

на перехресній станції

ЗА ПАРУ МІСЯЦІВ ЧЕРЕЗ УСЮ УКРАЇНУ

Ірина ЦІЛИК

22 квітня на «Книжковому Арсеналі» у Києві розпочнеться всеукраїнський тур на підтримку нових книжок письменника Юрія Іздрика «Summa» (у співавторстві з Євгенією Нестерович) і поетичної збірки Ірини Цілик «Глибина різкості».

Протягом квітня-червня Юрій Іздрик та Ірина Цілик відвідають 25 міст.

Юрій ІЗДРИК

«Упродовж туру ділитимусь, як завше, найсокровеннішим, – розповідає Юрій Іздрик, – проте не очікую якихось надзвичайних ефектів. Пересічно в аудиторії, що налічує сотню людей, від сили 10–15 насправді розуміють, про що йдеться. Тож, якщо дуже пощастить, лише для 2–3 слухачів мої «одкровення» можуть виявитися важливими й потрібними – так каже досвід. Проте іноді саме заради цих двох-трьох варто пертисся на край світу».

Поетка Ірина Цілик розповідає: «Глибина різкості» – збірка віршів, створених після довгого написання. Продихнула – тепер готова читати, бачити, говорити, чути. Відчуваю, що потребу наведення фокусу на різні місця, людей, незаплановані слова та емоції. Тому попереду тур. Схід, захід і все, що посередині. Думка про дорогу і запах нової книжки бентежить, змушує почуватися живою і хоч трохи щасливою...»

Розклад презентацій такий:

25.04 – Харків; 26.04 – Северодонецьк; 7.05–8.05 – Тернопіль; 11.05 – Ужгород; 13.05 – Львів; 16.05 – Луцьк; 17.05 – Рівне; 18.05 – Острого; 18.05 – Хмельницький; 19.05 – Вінниця; 20.05 – Житомир; 21.05–22.05 – Київ; 23.05 – Черкаси; 24.05 – Кіровоград; 25.05 – Полтава; 26.05 – Дніпропетровськ; 27.05 – Запоріжжя; 30.05 – Івано-Франківськ; 31.05 – Коломия; 01.06 – Чернівці; 07.06 – Маріуполь; 09.06 – Херсон; 10.06 – Миколаїв; 11.06–12.06 – Одеса.

Від Тичини до Лишеги

Любов ЯКИМЧУК

З 20 до 24 квітня до Всесвітнього дня книги й авторського права у Мистецькому Арсеналі проходить VI Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал».

Газета «Культура і життя» підготувала свій короткий список подій, які просто неможливо пропустити.

22 квітня, п'ятниця. 13.00–13.45. Кінозал 1. «Українська радянська література – усе не так просто». Українська радянська література має своє підсвідоме, ліву частку якого складає саме радянський період. І цей період фактично забутий, витіснений. Що нам робити з цим корпусом текстів? Як до них ставитися і як співвідносити з українським літературним канонем, що став насправді дуже проблематичним.

Розмова довкола майбутньої книги есеїв сучасних українських письменників і літературознавців про українських радянських письменників.

Учасники: Ярина Цимбал, Юрій Винничук, Микола Климчук, Євгенія Стасіневич.

23 квітня, субота. 12.00–13.25. Зал «Папір». Чи можлива глосектомія? Дискусія про долю російської мови та культури в Україні. Чи можна видалити язик? А видалити мову? Розмова про функціонування мов в українському світі та поза ним.

Учасники: Юрій Винничук, Сергій Лунін, Юрій Макаров, Михайло Назаренко, Юлія П'ятецька, Борис Херсонський. Модератор – Юрій Володарський. Журнал «ШО».

23 квітня, субота. 15.00–15.45. Зал «Малі». Як сьогодні писати про класиків: презентація книги Максима Тарнавського «Нечуваний Нечуй».

Спонукою до вивчення «хрестоматійного» українського письменника став не

лише факт, що в англomовному світі про нього нічого не відомо, але і те, що і в українському літературознавстві усталася хибна оцінка Нечуя. Хто винний? Яким насправді є український реаліст Іван Нечуй-Левицький? Стереотип радянських часів, що Нечуй був виключно співцем села та селян, цілком неправдивий. Реалістом Нечуй був у тому сенсі, що завжди писав про те, що знав особисто. Однак у його реалізмі є багато естетизму. На естетизму писання Нечуя звернув увагу Іван Франко, за що ж «занадту красивість» картав його Ефремов.

Учасники: Максим Тарнавський, Ярина Цимбал, Віра Агеєва. Видавництво «Laurus».

23 квітня, субота. 17.00–18.00. Підвал Мистецького Арсеналу (вхід з вулиці Цитадельної). Читання поеми «Тюремна пісня» – театралізоване дійство на основі поеми Олени Герасим'юк. Гостросоціальна поема, спроба показати, що відбувається за тюремними стінами.

Учасники: Іван Малкович, Кость Москалець, Максим Стріха, Василь Голобородько, Юрій Андрухович, Тарас Чубай, Віктор Морозов. Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА».

24 квітня, неділя. 15.00–15.45. Зал «Фарби». «Письменниця, художниця, повія». Розмова про літературу та проституцію у ХХ столітті. Читання фрагментів роману Грізелідіс Реаль «Чорний – це колір».

«Письмо схоже на проституцію», – казав Мольєр. Але за цілою низкою літературних героїнь-куртизанок, повій, гетер навіть у сучасній літературі важко відшукати голоси повій-письменниць. Здавалося б, чи може проститутована жінка бути повноцінним суб'єктом, промовляти від свого імені? Швейцарська письменниця Грізелідіс Реаль бере

*«головне щоб не було війни»
каже вона прибуваючи
до стіни портрет командира
тих хто зараз у місті
«головне щоб не було війни»
б'є по руці дитину
бо гризе брудні нігті
рачує бутлі з водою
цеглини хліба
підсуває ногою
матрац до стіни*

Консультант постановки – Наталя Ворожбит. Відеоартист – Дар'я Кольцова.

Учасники: колишні ув'язнені.

24 квітня, неділя. 16.00–16.45. Зал «Фарби». «Антологія української поезії ХХ століття». Від Тичини до Лишеги. Поетичний MUST-READ. До антології увійшли знакові поезії найпомітніших українських поетів ХХ століття, народжені до 1950 року – від Тичини до Лишеги та Кичинського. Антологія покликана закохати молодого читача в українську поезію. Читання віршів знакових поетів ХХ століття сучасними знаковими поетами.

на себе цей неймовірний виклик. Молода жінка із вчительської родини, отримавши академічну освіту, мріяла заробляти на життя як художниця, але, тікаючи від скрути, опинилася без грошей і документів у Німеччині, де була змушена вийти на панель, щоби прогодувати дітей. Про цей період свого життя на початку 60-х вона розповідає у романі «Чорний – це колір». Бунтівна Грізелідіс танцює джаз із американськими чорними солдатами, товаришує з ромською родиною, що пережила Освенцім, їздить у Марокко за марихуаною. Та у щоденній боротьбі за виживання не лише не втрачає гідності і сили духу, а й знаходить у собі сили допомагати колегам-повіям та іншим знедоленим, викинутим на соціальні маргінесі людям.

Учасники: Борис Херсонський, Ірина Собченко, Неля Ваховська. «Книги – ХХІ». Творча спілка перекладачів та письменників.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

Життя у згаслому кратері

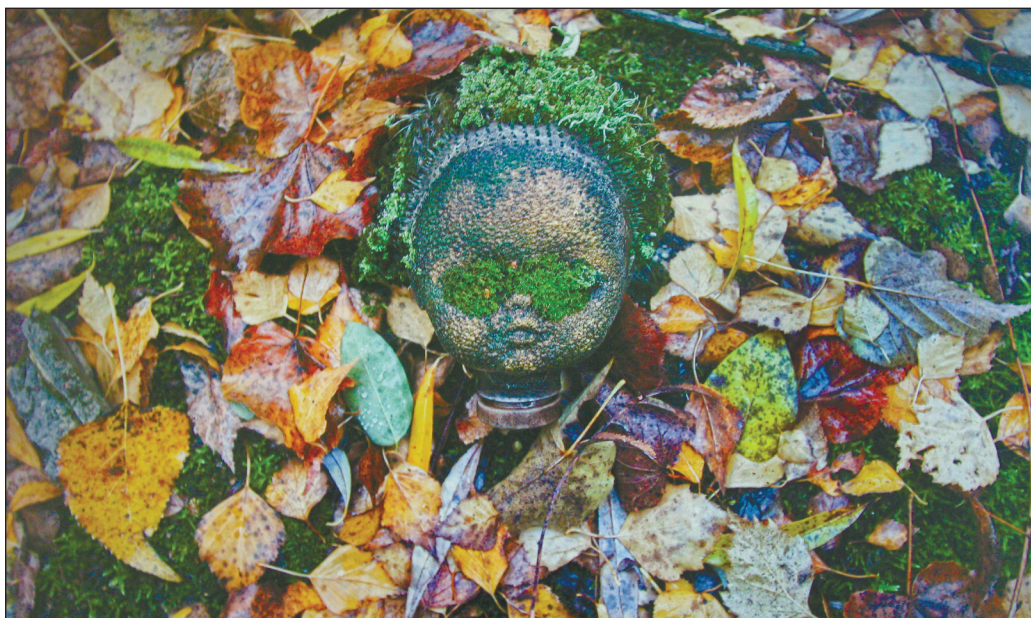
Світлана СОКОЛОВА

Прояви його – у зоні аварії на ЧАЕС і відчуження – стали сюжетами філософських світлин Юрія Косіна. Ексклюзив із самого пекла – визнана світом художня цінність.

У квітні 2016 року виповнюється 30 років із моменту страшної для всього людства техногенної ядерної катастрофи. З цієї нагоди у приміщенні ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» Мінкультури України відкрито виставку унікальних фотосвідчень реалій Чорнобильської зони «Летючі крони голубих дерев...» (із щоденника сталкера). Автор світлин – Юрій Косін – український фотограф, викладач, куратор фотовиста-

Зліва направо: Юрій КОСІН, Андрій ШЕКУН та Анатолій СЕРИКОВ

вок та мандрівник. Керівник експозиції – головний редактор журналу «Пам'ятки України» Анатолій Сериков.

Фотороботи присвячені добровольцям Чорнобильської експедиції журналу «Пам'ятки України» і Міністерства з надзвичайних ситуацій (нині Державна служба України з надзвичайних ситуацій) та постійній учасниці цих поїздок до зони відчуження Ліні Костенко. За ініціативи часопису проведена перша експедиція взимку 1989 року. Упродовж 1993–2008 років відбулося 70 спеціалізованих виїздів і ще 35 історико-етнографічних

поїздок. Дослідження охоплює 350 населених пунктів Центрального Полісся. Відкритий найдавніший пласт: Чорнобиль середніх віків (XI–XII ст.), ранньонеолітична стоянка VI тисячоліття до н. е. і низка археологічних пам'яток різних часів у забруднених районах Житомирщини.

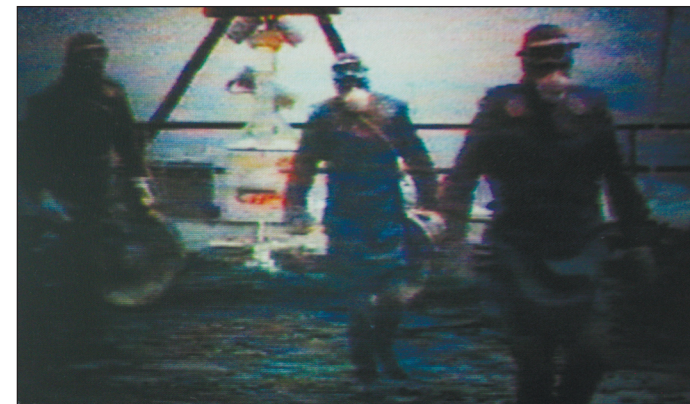
«Це перша фотовиставка у видавництві. Коли я п'ять місяців тому приступив до роботи, у мене з'явилося бажання дещо оновити, щоб колектив не лише займався професійною діяльністю, але й був у вирі іншого життя, – сказав генеральний директор ДП «Національне

газетно-журнальне видавництво» Андрій Щекун. – Тому вдячний панові Анатолію Се-

рикову за його ініціативу, яку я підтримав. Практикуватимемо демонстрацію виставок світлин, художніх творів і надалі, запрошуючи й інших митців».

«Ми вдячні авторові проникливих ілюстрацій за те, що він довірив їх нам після закордонних виставок, – у Конгресі США і по всій Європі (остання відбулася в Ташкенті). Сьогодні, коли в світі говорять про відображення у фотомистецтві Чорнобиля, згадують Юрія Косіна. І не випадково, бо він як сталкер від 1986 року постійно приїздить до зони», – зауважив Анатолій Сериков.

«Для мене Чорнобильська зона була і залишається зоною злочину. Поряд із тим це місце, де прекрасно відчуває себе природа, зайнявши територію людини: все заросло... Я вирішив показати силу природи, маючи на увазі народження тут і сили людини, її здатності

наголос

присотуватися до важких умов», – вважає автор.

Чому на фото листя на гілках дерев «зазирнули» у вікно та й залишилися всередині будинку? Тому що даху немає, і вони тягнуться до світла! Люди приїхали на поминальні дні й показали, де була їхня хата. Жінка (до нас спиною), дивиться на зарості малини. Можна лише здогадуватися про вираз її обличчя.

Авторові важливо розповісти, що є пам'ять. Бачимо: цвинтар, на який люди приїхали на поминки, вони ретельно доглядають.

Знімки – у синіх тонах, бо світловідчуття зони митцем – сутінки. На думку ж голови народного фотоклубу «ІКАР» Олександра Козулька, це передає загадковість і трагізм місця. А от зняте у час аварії – коричневого кольору, немов стара світлина (передано історичну перспективу).

«Нація не пережила заборонений тоді сюрреалізм. Але ж він – це ірреальні зв'язки. На фото людина, яка хоче ловити рибу, бо радіації немов немає (її не видно), та чоловік надягає маску, розуміючи небезпеку», – вважає автор.

У занедбаній криниці – відчуємо трагізм ситуації. Унікальні знімки людей, які прибирають біля реактора. Накладено телевізійний растр. Ідея в тому, що всі телевізори показують одне і те ж.

Голова ляльки із закритими мохом очима нагадує україн-

На відкритті виставки

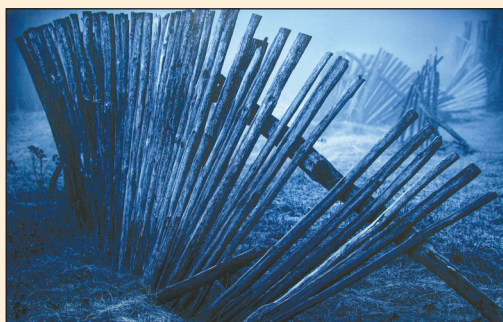

ку, якій природа ніби закрила очі, а ще протигаз – автор любить ілюзії.

Ікона з написом-проханням до людей не шукати дорогих речей, бо у господарів домівки їх не було. Цю ікону назвали Чорнобильською Мадонною. «Це ексклюзив із самого пекла. Але навіть таку жахливу річ як пекло він зміг опоетизувати, хоча й не любить у фотографії естетства», – зауважив журналіст і фотограф Володимир Коскін.

Запрошуємо до 14 травня відвідати виставку з унікальними світлинами.

Фото Романа РАТУШНОГО та Валентина КОНДРАТЮКА

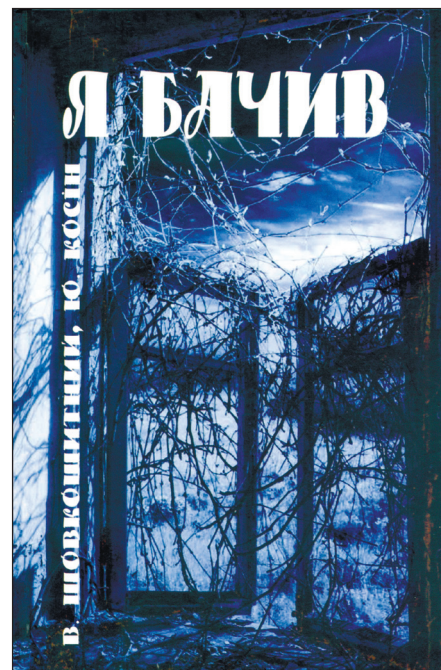

Він бачив!

Володимир Шовкошитний – універсальна особистість! Спектр його творчості вражає, адже, фізик за освітою, він став блискучим поетом, талановитим письменником та громадським, політичним і державним діячем, доктором філософії в галузі політології.

«Мій «атомний» стаж складає 11,5 років, з яких півтора року я керував групою ліквідації наслідків аварії на четвертому блоці ЧАЕС... Був одним із головних авторів усього Чорнобильського законодавства», – розповідає письменник у передмові до своєї книжки «Я бачив».

Володимир Шовкошитний працював на ЧАЕС, а в день аварії доля відвела його: «...на моїй третій черзі я й відправився на Москву захищати диплом інженера-теплоенергетика-атомника. Захист відбувся 24 квітня 1986 року. Зранку 26-го квітня, о 7 годині 20 хвилин я повернувся в інший світ. Адже ця ніч навіки поділила його на «до» і «після» Чорнобиля».

Письменник-очевидець був одним із перших, хто заговорив уголос про Чорнобиль у той час, коли радянське керівництво намагалося замовчати страшну трагедію. Він – ініціатор та учасник програми «Дзвони Чорнобиля», де у прямому ефірі поступово розкривалася страшна правда про аварію. 30 років Володимир Шовкошитний писав книгу, збирав свідчення очевидців. Адже ця історія – як мозаїка, що складається з багатьох розповідей тих, хто пожертвував своїм здоров'ям і життям заради майбутнього покоління.

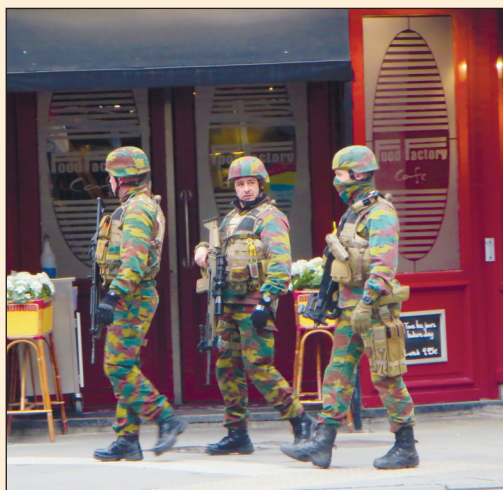
19 квітня в Музеї літератури України відбулася презентація книги, на яку прийшли люди, об'єднані спільним горем на ім'я Чорнобиль. Книга Шовкошитного – це машина часу, яка переносить читача у радянський світ і відкриває багато таємниць про нього. У співтворстві з фотографом Юрієм Коскіним, геніальні світлини якого подають візію «тридцятирічної руйни», Україна отримала новий збірник Чорнобильської катастрофи.

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

Головний редактор
журналу «Пам'ятки України»
Анатолій СЕРИКОВ

сторінка андрія куркова

Центр Брюсселя після вибухів. Фото Андрія КУРКОВА

Я думав, що ці декілька днів у Брюсселі відійдуть у минуле й поступово зітруться в пам'яті, заховаються за свіжими вітчизняними новинами.

Такими, наприклад, як народження Парламентом нового Прем'єр-міністра. Але ні, не за-

туацію на Донбасі і в Криму. Й ось на ранок наступного дня все, що я сказав, набуло нової актуальності. Не можна порівнювати події в Донецькому аеропорту з вибухами у Брюссельському, але паралель все одно напрашувалась. Напрощувалась і підказувала – небезпека тероризму завжди по-

Уранці після вибухів по радіо й телевізору попросили не виходити з будинків і споруд, залишатися всередині. А я підійшов до вікна готелю, що розташований у самому центрі міста. Побачив три військові вантажівки перед входом, солдатів з автоматами і багато людей на вулиці – тих, котрі ще

Андрій КУРКОВ

Національна та політична ідентичність. Носити чи приміряти?

буваються. І навіть навпаки – провокують нові міркування і роздуми, зовсім не пов'язані ні з вибухами в аеропорту Брюсселя, ні з терактом у брюссельському метро.

Та про все по черзі. У понеділок увечері в центрі європейської літератури «Пасса Порта» я виступив на тему «Роль письменника в часи воєнного конфлікту та надзвичайних обставин». Людей прийшло багато, у тому числі й представники української діаспори, та й просто співвітчизники, що працюють у столиці Європейського Союзу. Йшлося у моєму виступі, звичайно, про Україну, доволі далеко від Брюсселя Україну, та про си-

руч, незалежно від членства або нечленства країни у Європейському Союзі, незалежно від того, чи користується країна спільною євровалютою, чи ні. Аеропорт у бельгійській столиці зачинився і виникло відчуття, що зачинилась уся країна, закривши у собі й тих, хто приїхав у справах або погостювати з інших країн. І наша маленька група з п'яти письменників, котрі представляли Нідерланди, Великобританію, Францію, Індію, і, звісно, Бельгію, виявилась «запертою» у Брюсселі. Через зачинений аеропорт до нас не змогли долучитися ще два письменники – з Туреччини та Єгипту.

не знали, що відбулося, бо вийшли з дому до повідомлень про вибухи.

Відверто кажучи, я не дослухався до порад радіо- й теледикторів і незабаром сам вийшов з готелю. Брюссель – місто-космополіт із великим відсотком мусульманського населення.

Зовсім поруч – у десяти хвилинах ходи пішки від центру – район брюссельських мусульман Моленбек.

Але мусульман у Брюсселі видно завжди і всюди. Вони ходять у мусульманському вбранні, жінки інколи закривають обличчя хіджабом, чоловіки ходять в абая – довгих халатах найчастіше бі-

лого або коричневого кольорів.

І ось на моїх очах центр Брюсселя ставав усе більш пустельним, люди розходились. І до полудня на вулицях залишилися лише брюссельські мусульмани, що не показували своєю поведінкою та виразом обличчя жодної краплі занепокоєння.

У якийсь момент виникло дивне відчуття, начебто в цьому європейському місті живуть лише мусульмани. Але вже через дві години місто повністю спорожніло. Вулицями носилися з сиренами поліцейські автомобілі, їздили без сирен зелені військові вантажівки та джипи.

Найбільша виставка плакатів на Донеччині

Акція «Другий фронт АТО» продовжується. Цього разу її учасники відвідали міста Торецьк та Костянтинівку.

Спершу ми завітали до Торецької міської бібліотеки. Тут постійно проводять виставки, творчі зустрічі з дітьми, працюють гуртки. Там же знаходиться і Народний музей історії міста Торецька. Його директор Надія Семенова розповіла про сьогоднішній музей: «Наш заклад уцілів. Жоден експонат не зник.

Наразі будівля знаходиться на реконструкції і туди не можна потрапити, але коли обставини дозволять, то ми обов'язково відновимо свою роботу. А поки що збираємо матеріал для майбутніх

У бібліотеці міста Торецьк

виставок». Жвавіше життя у бібліотеці: у приміщенні стоять величезні шафи і стелажі з сучасною літературою,

багато книжок українською, англійською, німецькою мовами. Тут і вишиті рушники, і національна символіка. Бі-

бліотекарі з радістю отримали у подарунок журнал «Пам'ятки України» і газету «Культура і життя» та пообіцяли зробити тематичну виставку українських видань про культуру. Також під час зустрічі з працівниками культури міста Торецька учасник АТО, художник-плакатист Юрій Нерослік подарував місту комплект патріотичних плакатів, які він малював на фронті у хвилі тиші.

А Палац культури міста Костянтинівки розмістив у своєму приміщенні виставку картин Юрія Неросліка та найбільшу у світі експозицію українського патріотичного плаката. Виставка проходить у рамках акції «Кольори мого життя». Організатори –

сторінка андрія куркова

■ P.S.

... Пригадую і масову демонстрацію у вишиванках у Маріуполі 13-го вересня минулого року з лозунгами «У вас – танки, у нас вишиванки!» Пригадую і думаю про те, як національні традиції стають політичними меседжами. Інколи так, як в Україні, де вишиванки давно вже одягають громадяни нашої держави будь-якої національності і віросповідання. А деколи так, як у Брюсселі, де жодна група політичних бель-

Горський дитячий хор села Пійтерфольво (Закарпаття)

гійських активістів не пройшла по місту, одягнувши мусульманське вбрання, з виступами за те, щоб усі бельгійці, незалежно від національності та віросповідання, почувалися в Бельгії як удома і не боялися «пред'являти» місту і країні свою ідентичність.

Письменник Валентин Терлецький (Запоріжжя) в Солотвині (Закарпаття) з музикантами-аматорами в традиційному одязі регіону Марамурош

Утім, у Брюсселі політичні демонстрації – не рідкість. Після подій місячної давнини пройшла там уже демонстрація проти мігрантів і «чужих» з лозунгами «За мир!», яку поліція розігнала водометами, і демонстрація за толерантність та громадянську згоду. Щоправда, серед учасників цієї демонстрації європейців, що зумисне одягнули мусульманське вбрання, не було.

Під час останніх двох поїздок Закарпаттям, де ми з колегами проводили дискусії на політичні, соціальні та літературні теми, що стосувались у тому числі й питань толерантності в нашому суспільстві, нас зустрічали українські угорці в національному вбранні та українські румуни в традиційних костюмах регіону Марамурош, частина якого лежить з українського боку українсько-румунського кордону. І наші угорці, і наші румуни з гордістю та радістю носять свої національні убори, підкреслюючи особливість і своєї культури, і свого місця у загальній українській культурі. Носять вони національне вбрання ще й для того, щоб на них звертали увагу та вирізняли з-поміж інших. І якщо ми радіємо, що вишиванку помічають та вирізняють уже по всьому світу, і раділи мало не на державному рівні тому, що брюссельського «пісяючого хлопчика» також на один день убрали у вишиванку, то навчимося з такою ж повагою та цікавістю ставитися до традицій усіх народів, що живуть у нашій країні. І будьмо готові у разі необхідності й заради солідарності одягнути нетрадиційний для себе убір, як це робило вже багато політиків та світових зірок року й кіно, щоб підтримати Україну у не найкращий момент її новітньої історії.

Відчуття війни стало на диво реальним – такого я не переживав ані в Києві, ні у Слов'янську в 2015 році, ані в Северодонецьку.

Ми – п'ятеро письменників із різних країн – все ж зібралися в центрі європейської літератури «Пасса Порто». Співробітники центру провели для нас інструктаж: що робити і куди ховатися у випадку нових вибухів. І ми, шоковані подіями, повернулись до теми мого виступу на попередньому вечорі – «Роль письменника в часи воєнного конфлікту». Але всі ці обговорення на фоні того, що відбувалось у Брюсселі в той день, здавались чимось не таким уже й важливим для світу, який переживав шок. Обговорення мали значення для самих письменників – вони дослухалися до думок одне одного і ставили собі питання: а чи дослухаються до них звичайні читачі, чия підсвідома впевненість у безпеці навколишнього світу виявилася зруйнована новими терористичними атаками.

До п'ятої дня люди почали потихеньку повертатися на вулиці. Відкрилися деякі кав'ярні і бари, і за традицією брюссельці почали підходити до барів, стійки яких виходять прямо на вулицю, щоб там випити бокал білого вина чи пива. До вечора життя на вулиці Брюсселя повернулось, але начебто не по-

Брюссель на другий день після атаки

вністю. Чогось бракувало. І, задумавшись, я зрозумів, що відбулося: пропали брюссельці в мусульманському вбранні. Спершу я подумав, що тепер місцеві мусульмани сидять удома й бояться виходити на вулицю, щоб не стати жертвами бельгійських правих радикалів, готових помститися за теракти прихильників ІДІЛ. Але, придивившись, я зрозумів, що мусульмани серед перехожих є. Вони просто перевдягнулись у європейський одяг. Вони заховали свою ідентичність, аби не стати мішенню. Вони розчинилися в однорідній джинсово-курточній

масі людей. І знаєте, якою була моя власна реакція, коли я зрозумів, що відбулося? Мені здалось, що Брюссель раптово збіднів, він втратив частину своєї привабливості і той особливий, яскравий та багатобарвний ритм міста, який виникає з добросусідства різних культур через побутовий космополітизм мегаполіса.

Через декілька днів на вулицях знову з'явилися люди у мусульманському вбранні. Перед арабськими ятками в районі Сен-Жіль знову сиділи їхні старезні господарі-араби в білих або коричневих халатах і з сивими бородами. Вони зно-

ву привітально кивали кожному відвідувачу і слідом за ним повертались до ятки, щоб обслужити. Брюссельське життя приходило в норму.

А я, пригадуючи ці п'ять днів, проведених у Брюсселі, все частіше думаю про національний одяг та ідентичність. Пригадую, як українські вишиванки одягали, начебто приміряючи чужу політичну ідентичність, ті двадцятьє росіян, що вийшли протестувати до метро «Добринінська» у Москві проти політики Путіна в Україні.

Переклад з російської Христини ДИЧКО

Управління культури і туризму Донецької обласної державної адміністрації, Музей плаката України та ГО «Гуманітарна ліга».

«Культурне життя в області на сьогоднішній день кипить. Це все завдяки тому, що реалізується повномасштабний проект Міністерства культури «Український Донбас». Сьогодні ми маємо дуже велику кількість колективів, які їдуть у Донецьку область і завозять сюди гарний та якісний український культурний продукт. Окрім того, Управління культури організує багато заходів загальнонаціонального спрямування, – зазначила Аліна Певна, начальник Управління культури та туризму Донецької ОДА. – Прифронтовим закладам зараз працюється набагато важче, ніж до війни. Але на сьогодні жоден заклад культури ми не закрили. Управління і відділи культури і туризму області доклада-

Відкриття виставки

ють чимало зусиль, щоб зберегти і розвивати ці заклади.

Сьогодні ми відвідали Музей історії міста Костянтинівки, вчора були на території міста Торецька: там є і музей, і бібліотека, і клуби, і музична школа та училище. Нині вони всі працюють, і працюють якісно, ефективно, готують той культурний продукт, який має бути у нас і який ми

маємо показати. Донбас – це Україна».

Відкриття виставки відбулося з аншлагом: були присутні журналісти, військові, місцеві жителі. На відкриття прийшла понад сотня відвідувачів, які роздивлялися патріотичні плакати і милувалися ліричними пейзажами героя. Після демобілізації Юрій Нерослік

повернувся до фарб і почав малювати картини.

«Коли ти перебуваєш на лінії фронту, то зв'язок із землею, з травою, з небом, з квітами – особливий. Ти їх відчуваєш як щось своє, рідне. Кожен день закарбовується у твоїй свідомості як останній – і ти чуєш його запах, бачиш його колір, запам'ятовуєш його на все життя. Після армії я знову почав писати олією, витягувати те, що залишилося у моїй підсвідомості. Я чітко пам'ятаю кольори, які були зі мною під час війни, – їх переніс на полотна, на плакати. Тому й назвав свою виставку «Кольори мого життя», – розповідає художник.

Митець уже організував не одну виставку і в Києві, і в Харкові, і в США, але такої масштабної акції у нього ще не було – на експозиції були представлені 102 плаката і 24 картини. А головна героїня всіх його сюжетів – наша Україна.

Ростислав ТРИГУБ

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

Володимир Одрехівський: «Я багато вчуся в молоді»

Надія ПАСТЕРНАК

Львівська національна академія мистецтв має нового ректора – Володимира Васильовича Одрехівського – обраного на відкритому конкурсі 29 березня цього року.

Цей «жереб» не випадковий, адже Володимир Одрехівський – відомий скульптор, народний художник України, заслужений діяч мистецтв України, лауреат мистецьких премій і переможець та призер багатьох мистецьких конкурсів. А ще він – педагог та мистецтвознавець, який досліджує проблеми сучасного мистецтва, завідувач кафедри монументально-декоративної скульптури Львівської НАМ, професор цієї академії, кандидат мистецтвознавства...

...У майстерні Володимира Одрехівського, де відбувається наша розмова, відразу привертають увагу портрети батька і матері – Марії Байко, відомої співачки із тріо «Сестри Байко», а ще – різні гіпсові скульптури, які уже перетворилися на пам'ятники. Якось мимоволі розмова починається із цих скульптур, із пам'ятників Тарасові Шевченку, які батько і син Одрехівські встановлювали не лише на Львівщині, а й у Криму – у місті Севастополі.

НЕ ПІДНІМЕТЬСЯ РУКА НА ШЕВЧЕНКА

– Розкажіть, будь ласка, про історію цього кримського пам'ятника та інших, які Ви втілили в життя.

– Ми з батьком цей пам'ятник почали робити ще в дев'яностих роках. То була довга історія... врешті, у 2003 році його встановили. Це дуже пристойний пам'ятник, там гарне місце, велика площа, хороша архітектура. Я не думаю, що у когось підніметься рука на Шевченка. Він і в Петербурзі стоїть, і в Москві...

З моїм батьком і вчителем Василем Одрехівським ми створювали пам'ятник Тарасові Шевченку і в місті Новому Роздолі на Львівщині. Там цілий комплекс, у якому поєднані постаць Тараса Шевченка і композиція «Українська пісня» –

Володимир ОДРЕХІВСЬКИЙ

дівчина і кобзар у перспективі. За кращих часів туди ще буде додана інша композиція.

Також ми виготовили комплекс «Будителі» для міста Стрия, який поєднує в собі три великі постаті: Тараса Шевченка, Лесю Українку та Івана Франка. Це єдиний такий пам'ятник в Україні, де наші видатні письменники стоять поруч. Вони там ніби разом і водночас – окремо, бо це особистості з різних часів.

Поза Україною декілька років тому мав честь працювати над погруддям Тараса Шевченка для міста Афіни у Греції. У 2010 році відбулося відкриття цього пам'ятника.

– Коли Ви відчули, що скульптура – це Ваше справжнє покликання?

– Це вийшло якось природньо, бо я виріс у Львові, де дуже багате мистецьке середовище, в митецькій сім'ї: мама – співачка, викладач консерваторії, батько – скульптор; їхні друзі – митці: живописці, графіки Євген Безніско, Володимир Патик, Еммануїл Мисько. Це великі імена для нашого часу. Я й музикою займався, закінчив музичну школу, але якось скульптура переважила. Це не проста професія, бо треба дуже багато працювати над чимось одним, але я люблю її, люблю руками щось творити. Часом вони такі потріскані... Добре, що зима пройшла. Вже потроху заживають.

– Кого ще, окрім батька, вважаєте своїм учителем?

– Коли я вчився у Львові, у мене було кілька вчителів – відомих постатей, які мені дали добру базу класичного мистец-

тва, розуміння мистецтва як важливої професійної справи. Це, в першу чергу, Еммануїл Петрович Крвавич – великі скульптори європейського рівня. Я думаю, що прийде час і вони будуть належно пошановані... А назагал у мене є три мистецькі батьківщини: Львів, Санкт-Петербург і Париж. Перш за все, це, звичай-

но, Україна – Львів. Пізніше, у 80-і роки, я вступив до Ленінградського вищого художньо-промислового училища імені Мухоміної, де три роки навчався, і це на мене дуже вплинуло. Там я працював над кандидатською дисертацією, керівником з наукової роботи був дуже цікавий архітектор Георгій Петрович Степанов. Він мені чимало підказав, тому що скульптори часто працюють з архітекторами, а скульптури я навчався в дуже відомій на той час скульпторки Валентини Рибалко, яка мала прекрасну академічну школу й дала мені багато в розумінні пластики.

Уже в 90-і роки я потрапив на стажування у Паризьку академію мистецтв, пробув там чотири місяці. Там я відкрив для себе зовсім інший світ: свободу мистецького мислення, свободу висловлення, що в нас тільки починалося. Було багато чого суттєво відмінного від нашого, і це збурювало все всередині, давало поштовх до якихось ідей, своїх мистецьких експериментів.

МОЇ УЛЮБЛЕНІ ТЕМИ – АНТОНІЧІВСЬКІ

– Схоже, що це збурення всередині не покинуло Вас дотепер, бо Ваші роботи теж збурюють глядача. От узяти хоча б останню виставку...

– Ця виставка складається з двох частин: перша група – роботи, зроблені за останні два роки. Це мистецькі інспірації на теперішні події, коли загострилося і відчуття часу, і людських цінностей, і кожного людського життя, навіть прожитої миті. Перед кожним тепер гостро і категорично стоїть питання: хто ти є, яке твоє відношення до твоєї Батьківщини, до людей, і це умовно викристалізувалося в тему чорного і білого – добра і зла, вічної боротьби.

– Як Ви вважаєте, теперішній стан війни, невизначеності і багатьох негативних моментів у суспільстві якось відбивається на мистецтві?

– Мистецтво розвивається – наперекір усім обставинам, не дивлячись на нашу теперішню складну ситуацію. Багато митців працює. Інше питання – що вони роблять? Знаю, що багато художників творять якісь відмінні речі від тих, які виконували до того рубежу – листопада чи грудня 2013 року. Справжній художник не може не працювати. Й очевидно, ми всі – митці, письменники і журналісти – виростаємо з рідного ґрунту, і те, що довкола нас відбувається, хоч-не-хоч мусить відбиватися на нашій творчості, навіть тоді, коли працюєш над зовсім відстороненими темами.

– Успіхів Вам на новій посаді. Дякую за цікаву розмову.

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

у місті лева

■ АДАМ РЕДЗІК: «ЗА ЧАСІВ ЛИТОВСЬКОГО КНЯЗІВСТВА УРЯДОВОЮ МОВОЮ БУЛА УКРАЇНСЬКА»

Адам Редзик – польський юрист, професор права і доктор історії. Його думки на спільну історію наших країн є дещо іншими, ніж у шкільних підручниках. Доволі несподівані, цікаві та спонукають до роздумів.

Україна – ще дуже молода держава

П'ятдесят два відсотки усіх закордонних студентів у Польщі – українці. Я на роботу їжджу трамваєм і зауважую, що дуже часто майже половина трамваю розмовляє українською мовою, або ж російською. Раніше такого не було.

Коли останній раз виступав у Львові, то поставив дещо провокаційне питання: «Коли фактично постала Україна?» Україна – нова держава з новим народом чи давня держава з давнім народом? Значною мірою Україна як держава на ґрунті міжнародного права постала лише у 1991 році. Раніше були тільки спроби творення держави.

Ідентифікація – з державою

Народ, національність, нація – це концепція не з середніх віків, не з античних часів, а з другої половини XIX століття; фактично розвинулась у XX столітті. Якщо пересічну людину із селян чи міщан, що мешкала у XVIII столітті на Волині чи Подолі, запитати, якої вона національності, то відповідь була би дивною для нас: що він тутешній православний або католик. Але ніяк не русин (українець) чи поляк.

Верствою, яка ідентифікувала себе за певною національною ознакою, була тільки шляхта, а селяни, міщани не переймалися цим питанням. Бо у середні віки кожне місто було окремим суб'єктом, мало своє право, самоврядування, а на чолі утворення був той чи інший король. Підпорядкування диктувалося не національністю, а тільки користю. Скажімо, згерманізована Пруссія не схотіла німецького підпорядкування, а саме польського. Не тому, що вони говорили польською мовою... У Речі Посполитій панувала воля, не накладалися великі податки. Тож не дивно, що німецькі міста Гданськ, Торунь воліли, щоб їх паном був король Речі Посполитої...

Якщо глянути на карту Речі Посполитої середніх віків, то половина її території – це землі сьогоденної України, Білорусі і Литви. В підручниках з історії України пишуть, що то були окуповані землі, але у Варшаві на це інші погляди...

Сьогодні бачимо велике спрощення історії України: Київська Русь, потім різні князівства, Гетьманщина, УНР і ЗУНР, УПА і так далі. А чому не показати, що після Київського князівства з'явилася спільна з Литвою держава – фактично Руська держава; урядовою мовою була не литовська (її тоді не існувало), а руська (українська). Хоча білоруси стверджують, що то була старобілоруська.

Записала Надія ПАСТЕРНАК

Як ламаються стереотипи

Надія ПАСТЕРНАК

У березні цього року у Львові стартував перший етап цікавого міжрегіонального проекту «Єднаючи Україну: історико-культурне порозуміння за досвідом Європи».

Проїшло два місяці, й уже знайомі між собою молоді люди з Харкова та Львова зібралися на завершальну сесію у зрозумілий для них спосіб – у віртуальному просторі – завдяки телемосту. Вони бачили одні одних, усміхалися, привітно помахували руками, спілкувалися, слухали одну лекцію і ставили різні питання. То нічого, що одні були у Львові, а інші – у себе вдома, у Харкові. На календарі – XXI століття, й воно дарує такі можливості.

Метою цього проекту є зібрати молодих людей із різних куточків України, яким не байдужа тема національного порозуміння, майбутнє нашої країни, і попрацювати спільно над розвінчуванням різних стереотипів, які часто-густо ще й підігриваються ззовні й стають причиною протиріч між мешканцями однієї країни. Під час першої сесії у Львові при-

сутні слухали різні доповіді на історичну тематику, які проливають світло на причини існування цих стереотипів, а потім це обговорювали. Також методом анкетування відібрали групу студентів і молодих людей, які поїхали до Харкова, а харків'яни приїхали до Львова.

Як розповів співкоординатор цього проекту Сергій Бахін, у Львові було вісімдесят бажаючих поїхати до Харкова, а в Харкові п'ятдесят молодих людей захотіло поїхати до Львова.

Під час заключного етапу міжрегіонального проекту

«Ми відібрали найактивніших. Спочатку двадцятьох львів'ян подалось до Харкова. Там вони слухали лекції, спілкувалися зі своїми ровесниками. У малих робочих групах по 5–8 осіб обмінювалися думками, наприклад, на тему стереотипів. Інша група обговорювала актуальну для сьогодення України тему біженців. Молоді люди шукали шляхи порозуміння між різними регіонами України, – розповідає Сергій Бахін. – Через тиждень харків'яни приїхали до Львова. Також були спільні лекції, які стосувалися ідентифікації Харкова і Львова, були практичні заняття, для яких ми обирали різні локації: університет, бібліотеки, музеї – щоб

розділяє фізично, уже не має значення. І відстань нематеріальна, духовна, завдяки ось таким «мостам» і заходам теж помаленьку зменшується.

Як розповів далі Сергій Бахін, двоє учасників цього заходу поїдуть у міжнародний молодіжний табір до Польщі. Оскільки організаторам важко було виділити явного лідера і в Харкові, й у Львові, то їх вибирали із тих «двадцяток» методом жеребкування. У Львові жереб випав Оксані Ротко. А в Харкові – Руслані Іршко, вона – родом із Полтавщини. Хоч цей захід формально об'єднував студентів із Харкова та Львова, реально простежується вся Україна, бо учасники лише навчаються у цих великих студентських містах, а походять із різних областей України: Миколаївської, Сумської, Вінницької, Івано-Франківської, Тернопільської, є кримський татарин із Джанкою, дівчина зі Слов'янська...

А які враження від форуму «Єднаючи Україну» в самих його учасників?

«Ми прийшли на цей проект, щоб змінювати Україну, робити її єдиною. Відвідали Харків, харків'яни відвідали Львів, обмінялись досвідом – історичним і культурним, – каже Роксолана Мудрак, яка навчається у школі журналістики Українського католицького університету. – Ми шукали спільні стереотипи, які є на Східній Україні щодо Західної і навпаки, формували нові проекти, з якими далі будемо працювати.

Ми прагнемо зруйнувати ці стереотипи і зробити Україну єдиною державою, яка не має сварок між собою, яка не має тих «сепарів» чи «бандерівців», а яка має спільні цінності, спільні інтереси – як щось нове. Революція дала нам по-

штовх до формування нової держави, й от цей проект – творення єдності».

«Щоб розвіяти стереотипи, треба зрозуміти, як мислять інші люди, а для цього їх просто потрібно почути, – каже студентка філософського факультету ЛНУ імені І. Франка Соломія Гера. – Треба йти на діалог. І для нас справді дуже важливо було поїхати до Харкова, а харків'янам – до Львова, щоб зрозуміти, почути їхню думку стосовно цієї проблеми єднання. І також щоб вони послушали нас. Я зрозуміла, що певні стереотипи існують як у Львові, так і в Харкові – що би хто не говорив. Вони є у нашій уяві, але над ними можна працювати. Головне – бажання».

«Певні стереотипи для себе я вже зруйнував, – ділиться враженнями ще один учасник проекту, студент філософії ЛНУ імені І. Франка Юрій Думич. – Я не думав, що харків'яни у спілкуванні зі мною перейдуть на українську, але вони майже всі вільно спілкувалися з нами нашою рідною мовою. Я зрозумів, що тієї стіни, яка нібито існує між Сходом і Заходом у нашій уяві, насправді не існує.

Я часто ставив їм питання, чому вони між собою не розмовляють українською мовою, на що вони відповідали: тут – російськомовне середовище, де вони не можуть спілкуватися українською, бо їх не так зрозуміють, але бажання таке мають. До мене тепер щотижня телефонує аспірантка з Харкова – щоби поспілкуватися українською мовою. Я до цього ставлюся дуже прихильно».

Телемостом «Львів-Харків» закінчився перший етап проекту «Єднаючи Україну», але не закінчився сам проект. Організатори мають намір його продовжити, включивши інші міста: Дніпропетровськ, Одесу, Кривий Ріг, Івано-Франківськ, Запоріжжя... І це дуже потрібна справа, бо вже навіть перший етап і короткий досвід спілкування чотирьох десятків молодих українців дав хороші результати. Видно, що вони цікавляться нашим минулим, що їм болять наші теперішні рани, які роздирають країну навпіл, що вони хочуть будувати спільне майбутнє. А з тезами лекції Адама Редзика варто ознайомитися широкому загалу.

Фото автора

 редактор
Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

Музика

■ «ЖІНОЧИЙ» РОК-БАТЛ У КИЄВІ

У столичному арт-пабі «Бочка на Подолі» днями влаштували справжній ROCK BATTLE. За музичну першість змагалися три гурти – «АССА», «Друге Сонце» та «The Velvet Sun». Вони різні за стилем і звучанням, а єдине, що їх об'єднує, – надзвичайно яскравий жіночий вокал. Цього вечора на сцену вийшли колективи, які очолюють чарівні і драйвові солістки – і це означало, що музична боротьба обіцяє бути справді запальною!

Дійство зібрало багатьох поціновувачів справжньої рок-музики. «Сьогодні ви станете свідками запеклого рок-бою!» – такими словами розпочав вечір його ведучий, відомий журналіст та музичний оглядач Андрій Куликов. Сподівання глядачів були виправдані – цього вечора вони почули рок у найрізноманітніших його проявах!

Поп-рок гурт «Друге Сонце» на чолі з Мариною Юревич подарував гостям шалений п'яний коктейль із пісень, любові і релаксу. Під час виступу колективу багато хто з глядачів не стримався і пішов у танок – а разом із ними навіть ведучий концерт! І не дивно, адже кожен концерт групи «Друге Сонце» – це емоційний потік, який захоплює, дарує нагоду потанцювати та естетичну насолоду видовищем.

Шалену суміш лірики, чуттєвості і сучасного рок-драйву представив цього вечора гурт «АССА». Пісні гурту вирізняються проникливими текстами і мелодійною музикою, які своїм голосом уміло підкреслює солістка Тетяна Власова. Цей виступ, як завжди, перетворився на справжнє шоу, у якому дивовижним чином поєдналися ніжність і відчайдушність. Це не залишило байдужими глядачів, тож вони влаштували гурту справжні овації!

«The Velvet Sun» – гурт, який грає у стилях блюз, кантрі, вінтажний рок. Колектив відтворив на сцені дух соковитих шістдесятих років, ери справжнього рок-н-ролу. У виконанні солістки Варвари Чайковської це звучало справді фантастично! А шалена гра харизматичного піаніста «The Velvet Sun» Павла Гвоздецького викликала у публіки справжній фурор!

Попри «змагальну» концепцію заходу, переможців та переможених тут не було. «Перемогла музика!» – підсумував ведучий концерт Андрій Куликов.

Ірина ІВАНЮК

Сонячне сяйво української музики

**Єлизавета
 КРАСНІЧЕНКО**

Хто знає гурт «Тінь сонця»? Це питання краще поставити по-іншому: хто ж не знає гурту «Тінь сонця»?..

Сучасній молоді важко уявити плей-лист телефону без переспіваної ними пісні Живосила Лютого «Меч Арея» або без хіта «Ніколи не плач». За сімнадцять років роботи вони стали невід'ємними учасниками найвідоміших патріотичних фестивалів, адже де, як не там, можна відчувати себе українцем, насолоджуючись якісною вітчизняною музикою.

Коли слухаєш пісні гурту «Тінь сонця», то душа мимоволі починає співати, а в серці розпускається квітка надії на краще майбутнє.

«Їхали козаки» – пісня-переможець, яка звучатиме на чемпіонаті Європи у Франції – Євро-2016 – перед оголошенням української збірної.

Лідер гурту Сергій Василюк – це надзвичайно активна людина з чіткою громадянською позицією. Нещодавно він виступив одним з ініціаторів надання квот для української музики. Я поспілкувалася із засновником гурту та дізналась чимало цікавого...

– Від мрії до дії. У який момент Ви зрозуміли, що Ваше призначення – бути музикантом? Коли це було?

– Мабуть, у 5-му чи 7-му класі я записав свою першу дитячу пісню, якою справді пишався, яка мене захоплювала. Потім уже, коли навчився грати на гітарі, відчув, що мені треба обов'язково співати. Мої пісні мені самому подобалися, подобалися і моїм друзям. Тому це, напевно, був такий внутрішній порив.

А з 2000-го року я відчув щось дуже серйозне. Через півроку з'явилися наші перші демо-записи. У той момент я стрибав від щастя, що мрія стати музикантом почала збуватися...

– Ким надихаєтесь? Улюблені автори? Улюблені книжки? І, можливо, є

Сергій ВАСИЛЮК

музиканти, на яких Ви рівняєтесь?

– Щодо літератури, то останнім часом я більше цікавився історичною тематикою: працями Романа Ковалюка, творами Василя Шкляра, Олександра Дмитрука. Але також і Ліна Костенко мені подобається.

І класика, звичайно: «Лісова пісня» Лесі Українки, «Захар Беркут» Івана Франка, «Кобзар» Тараса Шевченка, який можна цитувати нескінченно, – це мені дуже близьке і рідне.

Стосовно музики – тут дуже великий спектр. Із закордонних – «Айрон Мейден», «Депеш Мод», «Нірвана», «Блайнд Гардіан». З російських – рання творчість 80-х років: «Аліса», «Машина часу», «ДДТ». З українських мені подобається «Муравський шлях», автентичний ансамбль «Божичі», бандурист Василь Жданкін, Ніна Матвієнко, Тарас Петриненко. Звичайно, «Кому вниз», «Вій» – це вже учителі по жанру, можна сказати. Молоді команди подобаються – «Колір ночі», «Наголос на голос» та багато інших, боюсь когось забути.

– Я хочу звернутись до назви Вашого гурту. Чи були на момент її створення ще якісь варіанти? І що особисто це для Вас, які Ви тут символи знаходите?

– Все доволі просто. В 1999-му році, коли створювався гурт, було сонячне затемнення, і «Тінь сонця» – це назва, пов'язана з цим космічним явищем. Уже потім я почав цікавитися деякими глибинни-

у період становлення Вашого гурту?

– Був дуже складний рік – 2002-ий, коли розпався наш первинний дует з Андрієм Безребрим, і ми перебували в пошуку. Але з іншого боку, цей рік був творчим, адже якраз тоді сформувався такий жанр як «козацький рок». Нелегко було на початках доводити, що твоя творчість має право на існування. 2006-ий був сповнений критики на нашу адресу, начебто у нас забагато просвітницької діяльності під час концертів.

Конструктивну критику ми завжди приймали, але лишалися такими, як ми є. І в наступному – 2007-му році ми вже презентували альбом «Полум'яна рута», який був своєрідним проривом. Відтоді ми могли активно виступати, в тому числі на фестивалях, і їздити з турами по Україні.

– Яку роль, на Вашу думку, відіграє інформаційна війна? Які є у нас надії, що українська музика матиме легшу дорогу на радіостанції, на телебаченні?

– Інформаційна війна – це інструмент у руках монополістів, людей, які хочуть на свій розсуд скеровувати життя в Україні і нав'язувати людям свої цінності. Думаючи люди завжди знайдуть свою улюблену музику, улюблену книжку, улюблений фільм. Але таких зазвичай 5–10% від усього суспільства. Не хочу нікого образити, але більшість орієнтується на те, що є модним.

Тому, якщо модним робити неукраїнське, то більшість суспільства буде вважати, що українська культура є другорядною. Ми повинні чинити навпаки, як це робиться, до речі, в тій же Росії. Скільки там є патріотичних фільмів, скільки там є захоплюючих програм про дуже цікавих історичних постатей. У нас цього всього мало.

Поки в Києві будуть переважати люди, яким, можливо, цінності Москви ближчі або у яких взагалі домінує байдужість у душах, то ми будемо пасти задніх. Навіть якщо ми збережемо нашу територію, ми лишатимемося периферією без своєї національної особливості.

ми речами езотеричного характеру, символічного. Тим часом назва прижилася, та й багатьом подобається, кожен її сприймає по-своєму, тому є «Тінь сонця».

– Ви і Ваш гурт дуже любите фестивалі. Як встигаєте поєднувати музику, громадську діяльність, спорт? Чи можете назвати найулюбленіші фестивалі?

– Це ж наше покликання! Ми зобов'язані все встигати і ми раді все встигати. Коли немає фестивалів, ми сумуємо цілих півроку. Тому це не проблема. Єдине, що трапляються інколи накладки, коли ти не можеш побувати одночасно у двох містах, але минулого року ми вже практикували виступи в Обухові та Борисполі в один день.

– А все ж таки найулюбленіші? Є традиційні фестивалі для «Тіні сонця»?

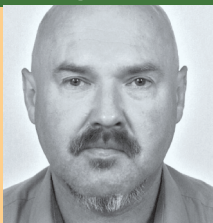
– Якщо говорити про Черкаську область, то, звичайно, фестивалі «Холодний яр» та «Ше.Фест».

– Сергій Василюк і футбол. Як часто приділяєте увагу спорту?

– Думаю, сьогодні ввечері мені зателефонують і я пограю у футбол. Останнім часом я десь двічі на тиждень граю в залі у міні-футбол.

Це гра, яка захоплює з дитинства. Тому я радий підтримувати форму і відчуваю справжнє піднесення, коли сам беру участь в улюбленій грі мільйонів...

– Можете пригадати, які були найбільші труднощі

редактор
Сергій БАХІН

театр

■ «ЕНЕЇДА» СУЧАСНОСТІ

Вистава івано-франківців «Енеїда» просякнута українськістю. Воно вирує у народному вбранні, піснях, танцях, музиці, діалогах... Нарешті, у патріотизмі епохи Енея, перенесеної на сучасний ґрунт. Постановка Івано-франківського обласного музично-драматичного театру за мотивами твору Котляревського завітала до Києва вперше і мала неабиякий успіх. Хвилин десять після столичної прем'єри глядачі плескали трупі й не відпускали акторів зі сцени Національної оперети. Аж поки не закрилася завіса.

Ця вистава – водночас проста і непроста. Аби не переобтяжувати глядача, у спектаклі задіяли якнайменшу кількість супроводу – немає звичних театральних декорацій, сценічних речей, пафосних костюмів із великою кількістю перевдягань – все підпорядковано мінімалізму і прагматичності; навіть оркестрова яма виступає в якості невидимого пекла. Сценічний простір – ігровий майданчик з трьома голими стінами, які щоразу відіграють роль певної відеодекорації, котра змінюється разом із розвитком сюжету.

З іншого боку, постановник Ростислав Держипільський намагався створити виставу за сучасними лекалами, використовуючи так званий «відкритий прийом», де актори перевтілюються з образу в образ на очах у глядачів. При цьому немає головної ролі, умовно кажучи, прими-балерини, на якій тримається вистава. Трупа виступає як єдине колективне ціле із десятків зітканих «я», що надає цілісності акторській грі. Головний персонаж вистави очевидний – Еней, але це лише персонаж і не більше. Скоріше йдеться про символізм дійства, про сучасність через класичну обертку. «Енеїда» виявилася результатом режисерського пошуку актуальності для сьогоденної України. Класика, як доводить цей приклад, на часі завжди, варто лише уважно подати її до прочитання.

Недарма найбільше оплесків актори зірвали, коли у другій частині йшлося про війну, де троянці явно читалися як теперішні українці у протистоянні з російським «гібридним» агресором. Утім, прочитання класики Котляревського показує і нищість теперішньої української верхівки, коли герой «Енеїди» відкрито звинувачує тодішніх можновладців, вимагаючи ресурсів для своєї армії, що чинить опір чужоземцям. Це перегукується із сучасною ситуацією в Україні, де неприховано зникають кошти, призначені для українського війська, а його матеріальним забезпеченням займаються структури, близькі до втікача Януковича.

Попри драматичний фінал дійства, коли Еней збирає козацькі смушки загиблих побратимів, уся вистава наповнена оптимізмом. Динамічність, жвавість, швидкоплинність, відточеність гри акторської трупи носить серпанок легкості, певної невагомості. Ця легкість підсилюється й інтерпретацією народних пісень та мелодій у сучасній обробці, які органічно вплетені у твір понад двохсотрічної давнини.

Сергій БАХІН

Розвивати культуру – творити мирне майбутнє

 Катерина
МОРОЗОВА

Богдан Струтинський: «Тепер вкрай важливо зібратися навколо одного – України, розвитку держави. Всі амбіції затиснути, скрутити і сказати: «Все! Ми будемо Україну!»

Сьогодні в нашому суспільстві багато уваги приділяють політичним подіям та економічним негараздам. Міжнародні організації, стурбовані ситуацією в найбільшій країні Європи, ініціюють громадські активності різних рівнів. У Києві від початку року проходять кілька форумів, що покликані розробити рекомендації для Президента й уряду України, маючи на меті трансформацію країни відповідно до стандартів ЄС. Рекомендації спіраються на досвід євроінтеграції країн Європи і висновки демократичних громадських обговорень.

Художній керівник Національної оперети, народний артист України Богдан Струтинський очолює культурний сектор Національного форуму «Трансформація України» та є національним координатором із питань культури. На цьому форумі неодноразово акцентувалося на важливості культурних традицій українців, духовності народу в процесі трансформації країни, наголошувалося на необхідності розробки саме національної стратегії, яка би враховувала поточну ситуацію в Україні. Авторитет форуму високий, і це підтверджується зацікавленістю владних коаліційних політичних сил України його роботою. У політичних колах добре розуміють, що вплив громадськості сьогодні може стати вирішальним, у самому ж суспільстві ще й досі основною рушійною силою в Україні прийнято вважати бізнес і політиків.

«Сьогодні українці не до кінця розуміють роль культури у формуванні громадянського суспільства, хоча саме культура є першим чинником і головним стержнем, – каже

Богдан СТРУТИНСЬКИЙ

Богдан Струтинський під час одного з засідань круглого столу форуму. – Культура, як і мистецтво, – це мова, яка не потребує ніякого перекладу в спілкуванні між цілими націями, і головний акцент у побудові держави має бути на культуру, яка на рівні з мовою структурує, формує свідомість людини, а значить, розвиває і її світобачення, і її суспільні функції».

Богдана Струтинського, без перебільшення, вважають провідним театральним діячем України. За період керівної діяльності в театрі йому вдалося не тільки відродити театр оперети з критичного стану боржника, всебічно підтримати і розвинути існуючий театральний колектив, а й створити театр нового – національного статусу і нової європейської якості. Сьогодні, в складні для української державності часи, ху-

дожній керівник Національної оперети не залишається осторонь від проблем українського мистецтва і культури. В контексті євроінтеграції України театр, очолюваний Богданом Струтинським, проводить міжнародні мистецькі акції.

З ініціативи Національної оперети та за ідеєю Богдана Струтинського в Україні створені два потужні фестивалі. Перший – Міжнародний мистецький фестиваль країн Карпатського регіону – проходитьиме в Івано-Франківську 6–8 травня. Румунія, Польща, Словаччина, Угорщина, Чехія, а також країни ГУАМ (Молдова, Україна, Грузія та Азербайджан) щодня презентуватимуть фольк, етно, молодіжну і класичну музику, образотворче, драматичне мистецтво, звичайно ж, народні промисли, національну кухню.

Своїм баченням ділитися Богдан Струтинський:

«Чому саме Івано-Франківськ? Тому що я народився на Галичині і хочу щось для цієї землі зробити. Це регіон, який має всіх об'єднувати спільною ідеєю культурного, економічного і політичного розвитку Карпатського краю. Ми можемо сьогодні показати багаті культурні традиції нарівні з країнами Європи. Івано-Франківський регіон відкритий для міжнародної співпраці, налаштованість людей до діалогу висока – і це визначна особливість культури

Івано-Франківщини. Базуючись на спільних інтересах, на культурних зв'язках, ми маємо творити мирний шлях євроінтеграції України».

Подія, ініційована Національною оперетою, дуже вагома. Театр співпрацює з колективами із різних країн Європи, і внаслідок цієї співпраці Національну оперету вже неодноразово запрошували на гастролі за кордон. Міжнародний фестиваль має велике значення і для глядачів, які знайомляться з різноманітними мистецькими акціями, їх зацікавленість до театру зростає. Проведення арт-фестивалів важливе для нашої держави в цілому!

Богдан Струтинський зазначає:

«Будь-яка міжнародна мистецька акція – це, по суті, професійний туризм, арт-фестивалі допомагають формувати позитивний імідж України. Зростання цікавості до українського мистецтва на міжнародному рівні має допомогти врешті переоцінити і змінити своє ставлення до культури в державі, довести, в першу чергу собі і своїм чиновникам, а потім і показати всьому світу: якщо не буде культури – не буде миру! Хто зважає на розвиток культури – той стимулює війну!»

Вже не вперше мистецьке дійство, що його організовує Київський національний академічний театр оперети, відбудеться на початку червня. Під відкритим небом у центрі Києва гратиме симфонічний оркестр, артисти представлятимуть арт-перформанси, в Національній опереті пройде концерт, а в місті Бучі, в приміському парку, проведуть майстер-класи, галереї, дитячі квести, поетичний театр, сольні виступи та гала-концерт. На Четвертий фестиваль оперети, опери і мюзиклу O-fest прибудуть артисти з більш ніж десяти країн світу.

Минулого року фестиваль був цілком присвячений мюзиклу, у концертній програмі взяли участь артисти з 13-ти країн. Цього року на O-fest звучатиме оперета й опера, а програма буде ще більш насиченою.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

■ ГРАНІ ТАЛАНТУ ЖУРНАЛІСТА І ПОЕТА

Драматичні події на теренах Батьківщини, та й взагалі її доля-маяття стали боєм душі для талановитого сучасного українського поета Миколи Цивірка. Історію він подекуди іменує «блудницею». Тривогою він ділиться із читачем у своїй першій поетичній збірці «Гарячий камінь», висловлюючи художніми засобами особисте ставлення, до якого варто прислухатися, адже автор – журналіст. А значить – у курсі найактуальнішого.

Згідно з анотацією до книги, у поемах і віршах перегукуються минуле й нинішній день, епічність із лірикою, іронія і гротеск із щирим захопленням героїзмом простих українців. Поет знайшов цікаві образи. Так, наприклад: «Ролей у виставі під назвою "Україна" мільйони. А от статистів режисер на ім'я "Історія" не передбачив»; «В серце нам, мов Клаас (герой роману Шарля де Костера Тіль Уленшпигель носив біля серця торбинку з попелом страченого на інквізиції батька і часто промовляв: "Попіл Клааса стукає в серце!"), б'є Барвінок Хрещатий!»

Підбадьорює оптимізм автора: у вірші «Віслючок», присвяченому синові, який намалював у дитинстві згадану тваринку (подається малюнок), автор пише: «Христових літ досяг ти сину, / Нам очі їсть Вітчизни дим... / На віслючкові Україна/ ще в'їде в свій Єрусалим!»

До книги увійшли твори написані як у роки молодості Миколи Цивірка, так і зовсім недавно. Й останніх – більшість. Ще до поїздки в Японію 1996 року поет захопився екзотичною формою – хоку. Деякі мініатюри зможе оцінити і читач.

Випуск видання супроводжує відгук (замість післямови) члена НСПУ, лауреата літературних премій Світлани Антонішин. Рецензент відзначає інтелектуальність, інформативну насиченість поезії: від маловідомих історичних фактів – до астрономічних дивовиж, але водночас звертає увагу на її «олюдненість» (часом очудненість), тож сприймаються вірші насамперед серцем.

Наголошується на легкому і розкутому стилі письма поета і переважанню класичних віршів, «хоча є і верлібри, і прецікаві хоку». Авторка подає свою думку про поему «Фіалка», в якій є «неквапна епіка із майстерно виписаними характерами, вправно побудованими діалогами, динамічним розвитком дії й емоційними коментарями автора-оповідача». Твір – про порятунок українцем єврейського хлопчика під час єврейських погромів на початку минулого століття. Дорослим приїхав Яшка у Гнатівку, щоб поклонитися пам'яті рятівника.

«Гарячий камінь» – пізній дебют поета, хоч цю зрілу книгу не назвеш дебютом. Як особистість творча, Микола Цивірко давно «розкидає каміння». Настав час збирати. Бо дозріло. Гарячим стало», – резюмує С. Антошин. Погоджуюся.

Світлана СОКОЛОВА

«Книжка-декомунізатор» від Миколи Сядристого

Євген БУКЕТ

Нещодавно побачили світ дві книжки народного художника України, всесвітньо відомого майстра мікрмініатюр Миколи Сядристого – «Погляд крізь час» і «Коммуно-мраксизм: ловушка дьявола для рабов».

До першої увійшли найкращі, на думку автора, інтерв'ю з ним і статті, надруковані з початку XXI століття в різних періодичних виданнях. А друга – є до певної міри підсумком його багаторічних досліджень як незалежного історика.

Микола Сергійович усе життя вивчає історію тоталітарних режимів: фашизму, комунізму, нацизму. З фантастичною скрупульозністю, що притаманна тільки людині, яка між ударами власного серця творить найменші у світі предмети мистецтва, він перечитав багатотомні зібрання робіт Карла Маркса, Фрідріха Енгельса, Володимира Леніна, Адольфа Гітлера, Беніто Муссоліні та інших вождів

«сатанинських» ідеологій. Ті цитати, які в результаті «мікроскопічного» аналізу їхніх текстів Микола Сядристы вмістив під обкладинку другої книжки, шокують не тільки звичайних читачів, а й колег-науковців. Поза всяким сумнівом, книжка «Коммуно-мраксизм: ловушка дьявола для рабов» – унікальна. Адже в ній уперше словами головних марксистських злочинців і їхніх послідовників пояснюється велічезна людська трагедія XX століття, яка забрала 150 мільйонів життів.

Незважаючи на те, що всі наведені висловлювання є ци-

татами з виданих раніше матеріалів, Микола Сергійович переконує, що широкому загалу вони невідомі. Люди ніколи не читали ці багатотомники, а якщо й читали – то не помічали того, про що насправді говорили Маркс і його послідовники. Власне, зробити висновок, що Карл Маркс – параноїчний сатаніст, а Володимир Ленін – маніакальний терорист, – у минулому столітті було не стільки неможливо, як небезпечно для життя.

На щастя, часи змінюються. І, щоб диявольська драма минулого століття не повторилася в нинішньому і майбутніх віках,

книга Миколи Сядристого й побачила світ. «Вона неодмінно буде перекладена на більшість мов світу», – переконує автор. А й справді, занадто багато країн і народів зачепила коричнева й червона чума у минулому столітті. І «розвінчувач міфів», який створив Микола Сергійович, дуже легко пояснює необхідність «глобальної декомунізації» планети.

Микола Сядристы вважає себе послідовником відомого англійського письменника, журналіста і соціального аналітика Джорджа Орвела. У всесвітньо відомому романі-антиутопії «1984» він висловив думку: «хто контролює минуле, той контролює майбутнє, а хто контролює сьогодення, той контролює минуле».

Сьогодні нам необхідно створити такі механізми, щоб тоталітарна ідеологія минулого століття була розвінчана назавжди, щоб у майбутніх поколіннях не лишилися й крихти сумнівів у тому, якою насправді була злочинна доктрина марксизму. Ми маємо для цього унікальний історичний шанс та «інструкцію із розрадізації» від неперевершеного Миколи Сядристого. Тож – до дії!

Джерельна чистота душі і слова

Із творчістю Валентини Сторожук та з нею обов'язково знайомо багато років.

Захоплююся її поезією, тематика якої досить різнопланова – це вірші про красу рідної природи, де вона уболіває за її збереження і закликає до шанобливого ставлення до неї, це любовна лірика, добірка віршів про рідну мову. А найвище, на мій погляд, її поетичне досягнення – поема «Подільська твердиня», присвячена звитяжним захисникам Буші.

Знаю достеменно, як захоплено реагують найменші читачі на її твори для дітей.

Нова книжка письменниці, яка побачила світ 2015 року, – збірка прози «Переклад з ластовиної». Мене вразив не лише зміст, але й вдало дібрані образи сучасних жінок, що живуть,

працюють, кохають і борються з обставинами, в які кидає їх життя. В оповіданнях є звернення до народних традицій, любов до рідної природи, елементи фантастики та містики. А в цілому читається книга на одному диханні, вона захоплює, змушує думати, переосмислювати, співпереживати разом з її героями, які часто потрапляють у непрості ситуації. Оповідання відзначаються самобутністю.

Героїні викликають симпатію і співчуття: інтригує красуня Аріадна («Нитка Аріадни»), разом із Раїсою Павлівною з «Пам'яті душі» ми вболіваємо за збереження для сучасників і нащадків музейних колекцій, як до живих істот, ставимося до ластівок, до квітів («Переклад з ластовиної»). Вражають події в оповіданні «На Білому камені» та змушують задуматися над тим, що за все рано чи пізно потрібно платити.

Глибоку турботу про долю сучасного села продемонструвала Валентина Петрівна і в ліричній драмі «Гривна Скільської Цариці». Сподіваємось, що режисери помітять цю талановиту п'єсу і глядачі побачать її втіленою на театральних підмостках.

Книга «Переклад з ластовиної» є гарним подарунком

шанувальникам творчості талановитої письменниці та ще одним творчим набутком до її славного ювілею.

А словами нашої землячки Н. Гнатюк – яка дуже влучно сказала: «Як їй вдається у ці жорстокі часи залишатися такою ж безрешето-чистою, вірною своїм поетичним ідеалам? Тамувати людський біль, підставляти слабким і зневіреному своє надійне плече, бути для дорогих людей пучком ніжних конвалій і стебельцем пахучої медунки, обстоювати правду, гідність і честь...» – можна визначити і життєве кредо Валентини Сторожук. З ним вона долає всі труднощі свого життя.

Поліна ЦИМБАЛЮК,
учений секретар Вінницької ОУНБ
імені К. А. Тимірязева, заслужений
працівник культури України

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

сторінки історії

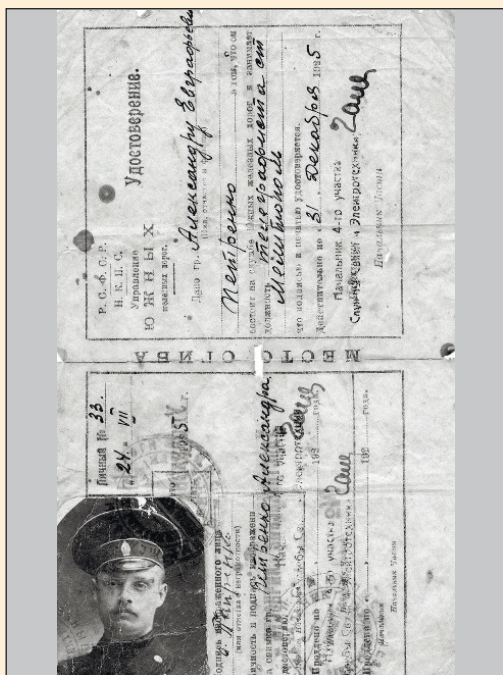
■ МІЙ РОДОВІД

Євграф Петренко з синами Олександром і Сергієм

– Поет Михайло Миколайович Петренко – мій прапрадід по прямій генеалогічній лінії. У Михайла Миколайовича та Анни Євграфівни Петренків одним із трьох синів був Євграф (20.04.1857 – 14.01.1910). У Євграфа Михайловича – син Олександр (13.10.1886 – 25.08.1937), в Олександра Євграфовича – син Євграф (17.01.1917 – 24.03.1961), а у Євграфа Олександровича – сини Олександр (1957 р. н.) та Сергій (1959 р. н.). Повне древо мого роду подано на сайті проекту «Ідентифікація Петренків» (<http://www.identificationofpetrenko.com.ua>) в розділі «Генеалогія роду». До речі, в нашому роду імена часто повторюються. Так, моя дочка – Анна Петренко (1985 р. н.), а сина мого брата звуть Олександр Петренко (1983 р. н.), а в нього вже є син – Михайло (2016 р. н.).

Олександр ПЕТРЕНКО

Посвідчення діда Олександра Петренка

«Ідентифікація Петренків»

ДО 200-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ

Готуючись до відзначення 200-річчя від дня народження поета-романтика першої половини XIX століття Михайла Петренка, ми не могли оминати увагою активну просвітницьку діяльність його праправнука.

Олександр Євграфович Петренко – кандидат хімічних наук, який зараз працює у приватній хімічній компанії науковим консультантом, організовуючи контакти з колегами-хіміками з країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону. В 2012-му він започаткував проєкт «Ідентифікація Петренків» і з того часу керує ним.

– Як постала ідея створення проєкту «Ідентифікація Петренків» і як він діє?

– Ідея почати вивчення свого родоводу в мене з'явилася давно, мабуть, ще у студентські роки. На жаль, життя так складалося, що дуже довго в мене на це не вистачало часу.

Адже від початку було зрозуміло, що це буде відповідальна робота. Принциповість, науковість і відповідальність за отримані результати, байдужість до самошпару дозволяють людині зробити дослідження, яке буде мати вагу у віках. Мені хотілося зробити саме таке дослідження, тому я й розпочав не з розповсюдження родинних переказів, а з пошуків документальних підтверджень деяким відомим мені фактам.

Дуже нелегко досліджувати рід, який має одне з найрозповсюдженіших прізвищ – Петренко. Краєзнавці-піонери вивчення слов'янського періоду життя Михайла Петренка та його батьків не змогли зрозуміти цю вкрай важливу особливість, тому припустилися багатьох помилок, які забруднили інформаційний простір.

Намагаючись уникнути подібних помилок у своїх дослідженнях, я, працюючи з архівами, збирав інформацію про всіх Петренків, котрі мешкали в тих населених пунктах, про які в мене були деякі родинні підказки, потім ретельно ці документи аналізував, щоби своїх родичів не загубити.

Більшість Петренків виявлялися просто однофамільцями,

дехто належав до мого роду, але ще залишаються й такі, яких я не відніс до жодної з груп. Їх ідентифікація потребує додаткових досліджень та уточнень.

Невдовзі я назвав цей проєкт «Ідентифікація Петренків» – за назвою моєї першої дослідницької книжки. Нині учасники проєкту вивчають один із родів Петренків, до якого належить і поет-романтик Михайло Петренко, проводячи документальні дослідження. Архівні документи, виявлені в процесі цільового пошуку, популяризуються. Шукаємо – знаходимо – аналізуємо – вивчаємо – популяризуємо – продовжуємо шукати...

– Які конкретні справи зроблені для увічнення пам'яті Михайла Петренка?

– Найголовніше те, що проводяться документальні дослідження життя й творчості Михайла Петренка. За результатами цих досліджень побачили світ три книжки: «Ідентифікація Петренка» (2012), «Михайло Петренко: Життя і творчість» (2013) і «Поет-романтик Михайло Миколайович Петренко (1817–1862)» (2015). До речі, дві останні книги рекомендовано до друку вченою радою Інституту літератури НАН України.

Окрім того, за результатами досліджень публікуються статті в газетах і журналах, зокрема й наукових.

Учасники проєкту звернулися до астронома, кандидата фізико-математичних наук Юрія Іващенко з проханням назвати один із відкритих ним астероїдів ім'ям Михайла Петренка. Йому ця пропозиція сподобалася, й астероїд Мухайлоpetrenko вже подорожує у Всесвіті.

Валентина Шабанова зі Слов'янська відшукала в архівах фрагмент рукопису драматичної думи Михайла Петренка «Найда», про існування якої ніхто ніколи не згадував.

На прохання учасників проєкту одна з вулиць Харкова була названа на честь Михайла Петренка (рішення міськради від 02.02.2016). Запити учасників проєкту було почуто в УДППЗ «Укрпошта» та Національному банку України, тому в 2017 році заплановано випуск ювілейних конверта з маркою і монети.

До речі, на запит краєзнавця з Ізюмщини Леоніда Щибрі одну з вулиць Ізюма нещодавно перейменовано на честь Михайла Петренка. Звичайно, є ще деякі задуми щодо увічнення пам'яті Михайла Пе-

тричного запису про його народження не знайдено, але документально доведено, що його батько, дворянин Микола Дмитрович Петренко багато років служив у Слов'янській міській ратуші. Місцеві краєзнавці свого часу «накрутили» зі складом сім'ї, в якій народився Михайло. Ще й досі в окремих публікаціях можна зустріти «батька» з «матір'ю», які за життя не мали жодного стосунку один до одного, братів з різними по-батькові тощо. У моїх статтях і книгах опубліковано документи, які однозначно описують родовід Михайла Петренка, тому маю надію, що в роботах нових дослідників вже не буде прикрих помилок, таких, що зустрічалися в минулому.

Також сьогодні вже спростовано «міфи» про участь Михайла Петренка у Кримській війні (1853 – 1856 рр.), про його причетність до Кирило-Мефодіївського братства, про вступ до літературного факультету Харківського університету тощо.

Відомі маніпуляції щодо портрета чи світлин Михайла Петренка, яких ще не знайдено, а також можливого місця його поховання. Обидва питання вивчаються в рамках проєкту, але поки що ми не можемо похвалитися конкретними результатами.

– Як планується долучитися до відзначення 200-ліття Михайла Петренка?

– Хотілося б організувати наукову конференцію, присвячену поетові, але учасники проєкту «Ідентифікація Петренків» не зможуть цього зробити самотужки. Також мріялося відкрити пам'ятник поету-романтику на землі, по якій він ходив...

Але вважаю, що не варто поспішати, створюючи штучний цейтнот до ювілею. Можна оголосити всеукраїнський конкурс на проєкт гідного скульптурного втілення, який може з'явитися й після 200-річного ювілею.

Заслуговує на видання й книжка одного вірша (переклади на різні мови «Дивлюсь я на небо та й думку гадаю») як матеріалізація дуже цікавої ініціативи газети «Культура і життя».

Спілкувався Євген БУКЕТ

редактор

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

театр

■ «ГЕТЬМАН МАЗЕПА» – ПРЕМ'ЄРА

У Міжнародний день театру Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр імені Володимира Магара подарував своєму глядачеві прем'єру – історичну виставу за трилогією Богдана Лепкого – «Гетьман Мазепа» (інсценізація Є. Головатюка, В. Селезньова).

На думку театральної громадськості, цей спектакль увійде в історію не тільки самого театру і міста Запоріжжя, а й загалом України, адже в ньому втілилися головні якості театрального мистецтва, сила духу, висока акторська майстерність, патріотизм і стильність.

У виставі «Гетьман Мазепа» на високому рівні виконані сценографія, історичні костюми, музичне оформлення (художник-постановник – Ірина Кохан, музичне оформлення заслужених діячів мистецтв України Євгена Головатюка, Наталії Боєвої).

У спектаклі показана історична і культурна міць Запоріжжя, Січі і Хортиці, козацька звитяга, яку майстерно передали яскраві акторські образи.

«Гетьман Мазепа» – розповідь про останні роки Мазепи, в яких були і радість, і горе, і зрада Кочубея, і кохання до його доньки Мотрі, і ще багато зворушливих моментів, які справді довели глядачів до сліз...

Головну роль – роль Мазепи – виконує заслужений артист України Микола Коновалов. У виставі також задіяні народні артисти України Іван Смолій, Оксана Туріяньська, Любош Матвіїшина, Юрій Бакум, Олександр Гапон, Владилена Попудренко, заслужені артисти України Ніна Шинкарук, Алла Анзіна, Алла Карпенко, Світлана Бобир, Анатолій Сиротенко, Валентина Косташ, артисти драми і балету (балетмейстер-постановник – заслужена артистка Тетяна Астаф'єва).

Для яскравого втілення історичної епохи п'єси вистава потребувала певних фінансових витрат. Керівництвом театру (директор Володимир Панькін, заслужений працівник культури України) закумльовано кошти від основної діяльності театру, завдяки чому і відбулось фінансове забезпечення.

«Гетьман Мазепа» відкрив посвяту до 25-річчя Незалежності України. Слава Україні!

Анна ВОРОНОВСЬКА

Шиллерівські Ромео та Джульєтта

 Єлизавета
КРАСНІЧЕНКО

«Підступність і кохання» – драма всесвітньо відомого драматурга Фрідріха Шиллера. Майже двісті років поспіль до цієї п'єси звертаються найкращі режисери світу.

Тому не дивно, що й один із кращх театрів України поставив драму на своїй сцені. У Молодому театрі публіка любить цю виставу, адже два роки поспіль спектакль збирає аншлаги.

Драма Шиллера – це спроба окреслити глобальні проблеми німецького суспільства XVIII століття, які зрозумілі та актуальні для нас і сьогодні. З іншого боку, коли глядач потрапляє у ті часи, у нього виникає відчуття щастя від розуміння, що все це гра, театр, фарс. Бо ми живемо у демократичному суспільстві, принаймні хочеться на це сподіватись. Як кажуть у народі, «вихід завжди є, навіть тоді, коли тебе з'їли».

Талановитий режисер, викладач і вправний керівник Андрій

Сценічний батл – Леді Мільфорд та Луїза

Білоус звернувся до цієї п'єси і відкрив нові горизонти її бачення. Адже попри політичний підтекст вистави, він виносить на перший план проблему нещасного кохання та пов'язані з нею інтриги. Два світи – багатих і нищих та бідних і чесних – на сцені втілює двостороння конструкція-декорація. Спектакль «Підступність і кохання» у Молодому театрі за постановкою Білоуса вражає своєю правдивістю і щирістю. Справжні «бої інтересів» відбуваються у героїв. Ціна перемоги на арені

життя дуже висока – це смерть двох закоханих.

Фердинанд – син президента, Луїза – дочка простого музиканта. Вони з різних світів, але їх поєднало кохання. Зрештою, кохання й перемогло, розірвало шаблони. Однак дорогу плату за це взяло. Справжні шекспірівські пристрасті розгортаються на сцені Молодого театру.

Про рівень акторської гри говорити годі, адже кращі актори театру виконували ролі. Проте фавориткою п'єси – як у творі, так і на сцені – є Леді

Мільфорд, яку неперевершено зіграла Ліліана Ребрик. Пасадобль у її виконанні підкреслив емоційний зрив героїні, її силу та вразливість, різкість та чутливість. Не поступалась досвідченій артистці своєю грою і її сценічна суперниця – Дар'я Баріхашвілі, яка зіграла роль чистої і тендітної Луїзи так, неначе востаннє.

Дружина Міллера, батька Луїзи, у виконанні Катерини Кістень – це знахідка режисера. Образ душевнохворої – органічне режисерське рішення, адже у творі це просто безликий персонаж. Тут, Андрій Білоус продемонстрував, і нереалізовану жінку, і силу кохання на прикладі того, як чоловік про неї піклується, і абсурдність ситуації у яку потрапили герої.

«У вистави є два шляхи: вона або помирає після прем'єри, або стає популярною», – зазначив у розмові режисер. Кажуть, що гарна вистава з часом розкривається, неначе квітка. Як на мене, постановка Андрія Білоуса наразі буває. Адже рівно два роки тому глядачам представили ще свіжий бутон, який вже зараз повною мірою розкрився.

Ситком-оперний Моцарт

Прем'єрою «Бастьєн і Бастьєнна» Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей і юнацтва відзначив 260-річчя від дня народження Вольфганга Амадея Моцарта.

Нещодавно перші глядачі та шанувальники митців цього театру мали змогу побачити і почути чудове виконання ролей та роботу режисера-постановника вистави Дмитра Тодорюка, який, як завжди, не лише здивував своєю креативністю, але й заворожив усіх присутніх власними творчими знахідками. Адже ця версія відтворення класичного твору, за його словами, «перенесе глядачів у сьогодення і постане у звичному для всіх телеформаті ситкому (ситуаційна комедія), а відповідно гарантуватиме лег-

кість сприйняття, сміх та інтерактивність».

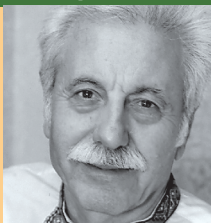
Все так і було. І сміх, і просто гарний настрої панував у малій залі театру протягом усього дійства. Прекрасна моцартівська музика, до речі, написана композитором у дванадцятирічному віці, талановита гра акторів – Дарії Литовченко (Бастьєнна), Сергія Шаповала

(Бастьєн), Олександра Харламова (Колас) та інших артистів – розважили і надихнули публіку сповна. А весела любовна історія пастушки Бастьєнни і пастуха Бастьєна, яким допоміг з'єднати закохані серця сільський чаклун Колас, є повчальною для молодих і закоханих, які самотужки не здатні розібратися у своїх почуттях.

Тож задум режисера звернути до призабутої класики має свій резон. Адже все плинне у цьому світі має в собі основні життєдайні моменти – кохання, любов і вічні проблеми закоханих.

Виставу показали у так званій малій залі театру, і це доцільне режисерське рішення базується й на тому, що ще в 2008-му популярний український співак, композитор і шоумен та режисер театру Дмитро Тодорюк вже звертався до цієї оперної постановки в Національній музичній академії імені П. І. Чайковського. Ситком-опера ним поставлена вперше, адже все йде, все змінюється і час вимагає іншого підходу до речей, що стають звичними.

 Єлизавета КАЛІТВЕНЦЕВА
Міжнародна медіа-школа
«Абітурієнт»

редактор
Іван МАЛЮТА

МИСТЕЦТВО

■ СЕРЕД ВЕЛЕТІВ ДУХУ

Мені доводилося кілька разів писати про цього воістину унікального художника, який малював вустами. Мав приємну нагоду зазнати його ще під час його приїзду до Києва з нагоди відкриття персональної виставки у Державному музеї українського народного декоративного мистецтва.

До речі, саме редакція журналу «Українська культура» після моєї публікації ініціювала висунути канадського митця Миколу Бідняка, українця за походженням, на здобуття найвищої мистецької премії в Україні (1995).

Відтак обмежує переважно основними віхами його буття.

Микола Бідняк народився 1 лютого 1930 р. в Торонто (Канада). У сім'ї політичного емігранта Петра, котрий за браком молодих українок одружився на дівчині з Фінляндії Саарі Вайсто, на жаль, та виявилася байдужою до його національно-патріотичних уподобань.

Кілька дитячих років минули на батьківщині батька – в с. Ленківці, що неподалік м. Чернівці. Там же почав навчатися в школі.

Весною 1945 р. підліток, працюючи на полі німецького бауера, підірвався на міні. За спогадами, втративши руки по лікті, «йшов чи біг, а люди втікали од мене». У шпиталі перебув півроку.

Микола і Марія БІДНЯКИ. Львів. 31.08.1998

1950 р. він знову опинився в Канаді. По закінченні Провінційного інституту технології та мистецтва в Калгарі та Онтарійського коледжу мистецтва в Торонто 1958 р. професійно працював у сфері живопису, графіки та монументального мистецтва, розписував українські храми. Як член Міжнародної Асоціації художників, які малюють вустами чи ногами, виставляв картини в Канаді, США та країнах Європи. З 1991 року завдяки знайомству зі львівською співачкою Марією Майчик його запізнали в Україні.

Мистецтво М. Бідняка витончене, вражає досконалістю рисунка, гамою кольорів та різними жанрами.

Його творчість здобула всесвітнє визнання. Серед численних нагород – бронзова медаль (Париж), почесна Відзнака Нью-Йоркського університету, Апостольське благословення Папи Римського Павла VI (1960, Ватикан), а в Україні – Державна премія імені Тараса Шевченка (1995), орден князя Ярослава Мудрого.

Твори М. Бідняка прикрашають музеї багатьох країн світу. В Національному художньому музеї України зберігається подарована ним монументальна «Чорнобильська Богоматір».

Він осягнув художньо-естетичні основи українського іконопису XIV–XVI ст., а також візантійського мистецтва пізніх епох. Водночас його цікавили історичні факти України, думи та легенди, видатні постаті нашого народу. Все це спонукало до опрацювання мистецьких образів («Козак Мамай», «Легенда про Полікарпа Туху», «Портрет І. Мазепи» та ін.), творення картин-присвят видатним героям, борцям за волю України.

Останні роки мистець мешкав переважно у Львові, там же похований на Личаківському кладовищі (2000).

Іван МАЛЮТА, письменник

Із Богородичних ікон

Долю України Бідняк бачив у долі Богородиці, найдавнішому і шанованому Руссю образі. Богородиця була покровителькою Києва і Русі, «непорушною стіною».

Перші храми тут їй присвячені – Десятинна церква, Софія Київська, Успенський собор. Богородичні ікони, а частіше малював Одигітрію, належать у його творчості до найортодоксальніших.

Він дотримується в іконах давніх приписів, намагаючись досягти виразу глибинних пластів буття пластичними засобами, як цього досягали давні іконописці. Світ барв в іконі ніколи не повторював реальну природу, а виражав душевний і фізичний стан людини, бо все в іконі, як у давній, так і сучасній, звернене до людини. На відміну од візантійської ікони, більш строгої і в кольорі драматичної, українська ікона кольоровіша, поетичніша, урочистіша і людяніша.

Блакитних Богородиць майже немає в давній спадщині української ікони. Рідко її малюють і в темно-синьому мафорії (Київ, собор св. Володимира).

Богородичні ікони Микола Бідняк малює у повний зріст,

Чорнобильська Богоматір. 1992. Березова дошка. Авторська техніка, позолота

зрідка – поколінно. Таке подання особливо репрезентативне, величаве. І хоча постать злегка видовжена, все ж у ній не порушено правильних, природних пропорцій. Тип зображення іконографічно на-

ближено до Деїсуса, де Богородиці відведено велику місію – заступниці, що піклується про людей.

У цьому ж стильовому ключі 1992 року Микола Бідняк намалював ще одну ікону Богородиці, яка не призначалася для іконостаса і взагалі для храму, – «Чорнобильську Богоматір». Твір глибоко символічний. Велику трагедію в історії України можна було лише так розкрити – через образ Богоматері, яка стоїть на чорній спаленій землі, вкритій згаслими квітами і пшеничним почорнілим колоссям, розпачлива, з мироносицею в руці на золотому рельєфному тлі з виразом безмежної скорботи. Її образ, проникаючи і обпалюючи глибинну суть людини, сповнений співчуття і безнадії. Самотня постать Богородиці відповідає давнім зображенням: Богородиця Велика Панагія (XII ст.), Оранга (XI ст.), або ж Покрова, та Богородиця Милосердя, але композиційно і образно відмінна від названих. Її всепрощаюча сутність і розвіяний фіолетовий мафорій з пломениючою сталою – спалахи червоного кольору розкидані по всій постаті – це вираз болю і розпачу перед знедаленою землею.

«Чорнобильська Богоматір» – твір, складений за рідкісним втіленням трагедійної теми, духовно піднесений і естетично вразливий, бо ще ніхто не зважився так розкрити розпач землі, осяяного красою і збололюю нестерпною мукою від колишніх татарських зграй, турецьких мордувань, тотальних винищувань близькими сусідами. Але в неї ще вистачило сили вистояти і зберегти творчу силу й духовну чистоту.

Сам художник пережив Чорнобиль як особисте нещастя. Пояснюючи свій образ, він наче звертався до кожного в Україні: «Питаюся в людей, чому вони до такого допустили? Може, відповідь знають метафізичні сили? Іншими словами, Матір Божа – покровителька України... А Україна – це ж земля, пшениця, люди! Отже, болять якісь конфліктні питання і роздуми, котрі я сам не можу розв'язати, а за допомогою друзів, духовно споріднених людей – зможу. Я знайшов в Україні своє духовне опертя...»

Володимир ОВСІЙЧУК,
 доктор мистецтвознавства,
 м. Львів

Микола Бідняк – це титан українського іконопису двадцятого століття. Сильнішої індивідуальності в сакральному мистецтві нашого часу не маємо. Упевнений, цим іконам, новітнім, модерновим за стилем, дивуватимуться у XXI ст. Це – явище у світовому малярстві. Думається, що творити такі шедеври може тільки багата на красу – і на красу неземну – людина, якій відкривається інший, висотний світ. Творчість геніального Маєстро відкрила міжнародній спільноті Світова асоціація мистців, які малюють устами чи ногами, що діє в Князівстві Ліхтенштайн, українському народу – відома співачка, львів'янка, дружина художника Марія Майчик-Бідняк.

Все, що створив оцей Мистець від Бога, настійно вимагає глибокого, всебічного вивчення. Ми ще не знаємо, ким для нас є Микола Бідняк, не усвідомлюємо, поруч із ким ходимо.

Дмитро КРВАВИЧ,
 скульптор, професор
 Національної академії мистецтв у
 Львові. 2000

Біла ікони «Архистратиг Михаїл». Торонто. 1992

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

краєзнавство

«ПАТРІОТИЧНІ ЕКСКУРСІЇ УКРАЇНОЮ»

У середині травня в столиці відбудеться форум, на який запрошують молодих людей з усієї України: тих, котрі небайдужі до історії рідного краю і хотіли би створювати й пропагувати ідеї українства, висвітлювати історичні сторінки свого краю та його особистостей. Краєзнавців, любителів історії, гідів, екскурсоводів, соціально активну молодь (до 35 років) з усієї України просять долучитися до навчального проекту «Створення патріотичних екскурсій в Україні».

Ініціатива «Патріотичні екскурсії Україною» виникла через те, що в нашій державі майже немає розроблених регулярних екскурсій для дітей і молоді, пов'язаних з українською історією, українською ідеєю. Якщо вони й існують, то проходять украй нерегулярно і не пропагуються серед молоді. Мета акції – зробити їх масовими та популярними, простою і доступною мовою показати молодому поколінню героїчну історію нашої держави у різних регіонах, аби любили рідний край і пишались своїми витоками.

Протягом двох днів учасників навчатимуть, як створювати екскурсії саме патріотичного напрямку, з ними проведуть лекції відомі історики й фахівці з туризму. В якості практичного прикладу учасникам влаштують екскурсію маршрутом «Київ український», також запланована автобусна – видатними місцями столиці, що пов'язані з українською ідеєю. В останній день події учасники під керівництвом фахівців самі розроблятимуть маршрути патріотичних екскурсій їх рідним краєм.

Організатори запрошують зголошуватися всіх охочих та заповнювати анкету, що розміщена у мережі Facebook. Також із питань організації можна звернутися за телефоном (067) 277–12–19 (Сергій) або електронною поштою siryj@bigmir.net

Малюнок Юрія НЕРОСЛІКА

Славетної історії блискучі сторінки

Станіслав ЯЦЕНКО

Ушануванням світлої пам'яті історика, члена Національної спілки краєзнавців України, депутата Васильківської міськради VI–VII скликань Олексія Шекери розпочалася науково-практична конференція «Другі Шамраєвські читання: до 430-річчя надання місту Василькову магдебурзького права» у малій залі місцевого Будинку культури.

Серед організаторів конференції – історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка, виконавчий комітет Васильківської міської ради, Київська обласна організація Національної спілки краєзнавців України.

Суть магдебурзького права полягала в тому, що міське населення отримувало можливість самоврядування на корпоративній основі. Кожен, хто мав у місті майно або який-небудь промисел, опинявся під юрисдикцією магістрату і вважався міщанином.

Магдебурзьке право регулювало управління містом, започатковувало функціонування цивільно-правових відносин, виокремлювало заводи судустрою та судового процесу, визначало норми кримінального покарання, регламентувало внутрішню статутну діяльність торгових корпорацій, ремісничих цехів та торгівлі. З отриманням магдебурзького права на печатках міст

Вручення нагород

з'являється герб, підкреслюючи автономність від князівської чи королівської влади. Судочинство в містах із магдебургією здійснювала лава, яка складалася з обраних міщанами лавників, а очолював її вїйт.

Особливістю магдебурзького права у Василькові (дата надання – 28 березня 1586 року) було те, що традиційні повноваження місцевого самоврядування – ради і лави – обмежувалися лаврським управителем, що значно унеможливило всю повноту децентралізації влади та сприяло концентрації всієї влади в управителя. Ще однією юридичною особливістю міста в пізній період функціонування в ньому магдебурзького права був той факт, що у XVIII столітті в ньому одночасно діяли два адміністративні центри: монастирський і військовий, котрі вели постійні суперечки за вплив на місцеве населення.

Відкрив конференцію міський голова Василькова Володимир Сабадаш. Із доповідями виступили доктор юридичних наук, професор кафедри історії права та держави Київського національного університету

імені Тараса Шевченка Петро Захарченко – «Магдебурзьке право в Україні: рецепції, джерела, поширення»; доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії Росії Київського національного університету імені Тараса Шевченка В'ячеслав Мордвінцев – «Містечко Васильків – маєтність Києво-Печерської лаври у XVIII столітті»; головний редактор газети «Культура і життя», заступник голови Київської обласної організації Національної спілки краєзнавців України Євген Букет – «Микита Швачка на Васильківщині»; історик, член Національної спілки краєзнавців України Олександр Бабиць – «Історичне підґрунтя надання місту Василькову магдебурзького права та подальші його підтвердження», «Васильків в історико-краєзнавчих студіях Олексія Шекери»; кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника Володимир Омельчук – «Васильківщина в системі лаврських волостей у судових спорах XVIII століття» та інші.

Закінчилася конференція нагородженням дітей, які посіли призові місця в міському конкурсі малюнка «Магдебурзьке право і Васильків»: **I місце** – А. Нацяк, К. Погребівська, А. Саратова, Є. Степаненко, А. Лагута; **II місце** – Є. Бобровник, М. Журавель, К. Перетяжко, А. Коронець, К. Давидченко; **III місце** – С. Лисенко, В. Терехова, С. Довгопол, Д. Бурмака, Д. Снігірьова, А. Гресько.

Газета «Культура і життя»

№ 16 (4691), 22–28 квітня 2016 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор
Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–62
cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Юрій ЗУБКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ЩЕКУН

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
Тел.: (044) 563–18–04, 562–28–51
Розповсюдження і реклама
Тел.: +38 (044) 498–23–64;
+38 (097) 111–17–56

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн
У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс
60969

Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>

Наклад 5 000

Ціна договірна

